De Connectie

Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

1.1. Inleiding 4

1.2. Leeswijzer 5

2. Missie, visie, uitgangspunten en kernwaarden 6

2.1. Missie 6

2.2. Visie 6

2.3. Uitgangspunten 6

2.4. Kernwaarden De Connectie 6

3. Programmaplan 7

3.1. Programma Bedrijfsvoering gemeenten 7

3.2. Programma Belastingen gemeenten 16

3.3. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en overhead 18

3.4. Bedrag heffing vennootschapsbelasting 20

4. De Paragrafen 21

4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 21

4.2. Financiering 27

4.3. Bedrijfsvoering 29

4.4. Wet Open Overheid 33

5. Overzicht van baten en lasten en toelichting 34

5.1 Uitgangspunten voor de begroting 34

5.2 Grondslagen voor de ramingen 35

5.3 Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarig 36

5.4 Baten en lasten per programma 38

5.5 Bijdragen gemeenten 40

5.6 Incidentele baten en lasten 44

6. Financiële positie en toelichting 45

6 .1 Geprognosticeerde eindbalans 45

6.2 Investeringsprogramma 47

6 .3 EMU-saldo 48

6.4 Financiering 49

6.5 Stand en verloop van de reserves 49

6.6 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume 51

7. Bijlagen 52

7.1 Bijlage 1: Taakvelden 52

7.2 Bijlage 2: Lasten per afdeling en team 53

Voorwoord

Dit is de Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027 (MJPB 2024-2027) van De Connectie. De meerjarenprogrammabegroting is voor een belangrijk deel beleidsneutraal. Want de begroting van De Connectie volgt het beleid van de gemeenten. Dat is gebruikelijk voor een uitvoeringsorganisatie. Maar het beleidsneutrale karakter betekent niet automatisch dat de uitvoering van het bestaande beleid binnen de bestaande financiële kaders plaatsvindt. De begroting laat zien wat De Connectie in 2024 en in de jaren erna wil bereiken met de hiervoor beschikbare middelen.

Het ontwikkelperspectief vertaald naar drie thema's
In het ontwikkelperspectief 2020-2024 zijn drie fases benoemd die gelijk lopen met de volwassenheid van de organisatie. De ambitie die nog steeds staat vanuit het ontwikkelperspectief 2020-2024 is om in 2024 een servicegerichte organisatie te zijn. In 2023 hebben we daarom drie thema's bepaald die aansluiten op en invulling geven aan de rol van servicegerichte organisatie. Met als doel om van De Connectie een nog betere organisatie te maken om mee en voor te werken.

De Connectie op orde
Het eerste thema is 'De Connectie op orde'. Het gaat over interne beheersing. Het helpt bij het behalen van onze organisatiedoelstellingen maar ook het herkennen en beheersen van interne risico's. Het is niet de bedoeling om alle fouten en problemen te voorkomen maar het herkennen en aanpakken van risico's en verbeteringen door te voeren in de processen van De Connectie.

De Connectie: jij doet ertoe!
Het kloppende hart van De Connectie zijn alle medewerkers. Het maakt ons niet uit wie je bent, hoe je eruitziet of waar je in gelooft. We hebben talent, kennis en kunde nodig om nog beter te worden. Inclusie en diversiteit komt met kracht op de agenda. We dragen bij aan een samenleving waar iedereen ertoe doet! Daar beginnen we intern mee en dragen we uit naar buiten.

Dienstverlening: het gaat om de klant!
In het Bedrijfsplan 2017 – 2020 stond: 'Voor het succes van De Connectie is cruciaal dat vooraf volstrekt helder is wat eigenaren, opdrachtgevers en gebruikers mogen verwachten.' Daarna kwam het Ontwikkelperspectief 2020 – 2024. Hier werd de ambitie uitgesproken om een servicegerichte organisatie te worden. Het is een rode draad sinds de oprichting van De Connectie: Met de juiste wederzijdse verwachtingen een dienstverlenende organisatie worden waar men graag mee en voor werkt.

We beseffen ons goed dat als onze dienstverlening niet goed gaat, onze opdrachtgevers en eigenaren daar last van hebben. Sterker nog, ook de inwoners en bedrijven van Arnhem, Renkum en Rheden hebben er last van. Dat willen we niet.

We geloven erin dat als we De Connectie op orde brengen, met de juiste medewerkers die zich goed en welkom voelen, De Connectie daadwerkelijk de dienstverlenende organisatie is waar men graag mee en voor werkt. Dat lukt ons niet alleen, samen doen we het! Dat is precies de reden waarom we 'De Connectie' heten!

Gezamenlijk zetten we onze schouders onder de gemeentelijke samenwerking.

Sanne de Kleyn

Directeur De Connectie

1. Inleiding

1.1. Inleiding

De belangrijkste uitgangspunten voor de MJPB 2024-2027 zijn het al bekende financiële meerjarenbeeld zoals deze is opgenomen in de MJPB 2023-2026 en de doorwerking van besluiten die het bestuur bij de eerste bestuursrapportage 2023 neemt over de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het komende jaar. Ook dit jaar is een Perspectiefbrief aan de raden aangeboden. Met de perspectiefbrief proberen we om de begroting van De Connectie meer volgend te laten zijn aan de kijk van gemeenten op de begroting. Dit past ook beter bij het karakter van een uitvoeringsorganisatie en uw kaderstellende rol.

MJPB 2023-2026
De belangrijkste basis voor de MJPB 2022-2025 is het eerste deel van het zogeheten Ontwikkelperspectief. De Connectie vindt het, net zoals de gemeenten, belangrijk dat er een ontwikkelperspectief is voor de komende jaren. De Connectie wil de komende jaren groeien, via een organisatie met de aandacht op de basis op orde, naar een servicegerichte organisatie. Daarna verschilt het per afdeling en taakveld welke fase het eindstation is. In het ultieme geval dé partner in bedrijfsvoering. Het eindstation bepalen we samen met de gemeenten. Het eerste deel van het Ontwikkelperspectief is vertaald naar de programma's uit de MJPB 2023-2026. Zo is het ontwikkelperspectief onderdeel geworden van de beleidscyclus van De Connectie.

Eerste bestuursrapportage 2023
De eerste bestuursrapportage is een afwijkingenrapportage ten opzichte van de begroting van het lopende jaar, zowel programmatisch als financieel. Correcties in kader, bijvoorbeeld naar aanleiding van bestuurlijke besluitvorming of als gevolg van maat- en meerwerk, zijn in de eerste bestuursrapportage verwerkt. Dit geldt ook voor autonome ontwikkelingen in de begroting, bijvoorbeeld als gevolg van de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (cao) voor Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. De structurele effecten hiervan zijn eveneens opgenomen in deze MJPB 2024-2027.

Perspectiefbrief 2024
Over de ontwikkelingen uit de Perspectiefbrief 2024 is de conclusie dat de beleidsvoornemens van de gemeenten in de meeste gevallen nog onvoldoende bekend zijn om vóór 1 mei 2023 te kunnen vertalen naar de MJPB 2024-2027 van De Connectie. De raden is gevraagd rekening te houden met de Perspectiefbrief 2024 van De Connectie bij de behandeling van uw gemeentelijke Kadernota 2024 en de daaropvolgende MJPB 2024-2027. Dit geldt zowel voor de beleidsmatige keuzes, de programmering en bekostiging van de voornoemde ontwikkelingen bij de gemeenten zelf, als voor het gemeentelijke aandeel in activiteiten en kosten die door De Connectie als uitvoeringsorganisatie moeten worden gemaakt. Deze laatste categorie verwerken we dan met een eerstvolgende begrotingswijziging in de MJPB 2024-2027 van De Connectie.

Samenvattend: de meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2024-2027 van De Connectie is beleidsarm van aard. Algemene uitgangpunten voor de meerjarenprogrammabegroting zijn: loon- en prijsontwikkelingen, ontwikkelingen in de lopende jaar met een structurele doorwerking naar het opvolgende jaar en (wettelijke) autonome[1] ontwikkelingen waarvan zeker is dat ze gebeuren.

[1] Autonoom: ontwikkelingen waar De Connectie geen invloed op heeft of kan hebben.

1.2. Leeswijzer

De begroting is ingedeeld volgens de regels uit het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV). Het beleidsmatige deel van de begroting bestaat uit het programmaplan en de, voor De Connectie, verplichte paragrafen. Deze vindt u in de hoofstukken 3 en 4. De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Deze zijn opgenomen in de hoofdstukken 5 en 6. In de bijlagen is de verplichte indeling van de begroting naar taakvelden opgenomen.

2. Missie, visie, uitgangspunten en kernwaarden

2.1. Missie

Door De Connectie kunnen de klanten zich volledig richten op inwoners, bedrijven en toeristen.

2.2. Visie

De Connectie is de partner in bedrijfsvoering. Bij de dienstverlening van De Connectie staat de klant altijd centraal. De dienstverlening is efficiënt, kwalitatief en kostenbewust. Hierdoor kunnen klanten zich voor 100% richten op hun inwoners, bedrijven en toeristen.

2.3. Uitgangspunten

De uitgangspunten van de dienstverlening van De Connectie zijn de vijf K's: kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid, kansen en klant.

De Connectie denkt en werkt vanuit de **klant** en zet de klant altijd centraal. De Connectie levert producten en diensten tegen een gezamenlijk afgesproken **kwaliteit**. De Connectie investeert in medewerkers en biedt hen **kansen** zich te ontwikkelen. De Connectie kent de trends en ontwikkelingen, speelt daarop in en vertaalt deze in samenwerking met de klant naar haar bedrijfsvoering. Hierdoor zijn partners in staat om zich volledig te richten op hun inwoners, bedrijven en toeristen. Ze zijn daardoor minder **kwetsbaar**. Door producten en diensten te harmoniseren en te digitaliseren werkt De Connectie efficiënter. Dit leidt ertoe dat de **kosten** voor de partners omlaaggaan.

2.4. Kernwaarden De Connectie

De Connectie ontwikkelt zich naar een flexibele, open en daadkrachtige organisatie die zich makkelijk aanpast aan nieuwe ontwikkelingen. De kernwaarden die hierbij horen, het fundament waar energie en inspiratie uit worden gehaald, zijn:

- Professioneel: service, verantwoordelijk, kennis, kwaliteit, resultaatgericht, dienstverlenend.
- Betrokken: samen, verbindend, nieuwsgierig, werkplezier, omgevingsbewust, energiek, leergierig.
- Integer: duidelijk, betrouwbaar, open, eerlijk, transparant, afspraken nakomen.

3. Programmaplan

3.1. Programma Bedrijfsvoering gemeenten

Wat willen we bereiken?

De Connectie wil zich onderscheiden in de dienstverlening aan aangesloten gemeenten. Dit betekent dat ze uitstekende vakinhoudelijke kennis heeft en een kwalitatief hoogstaande partner in de bedrijfsvoering van de gemeenten wil zijn.

Om de missie en visie te realiseren is het allereerst nodig dat de organisatie zich ontwikkelt. In de periode 2020-2024 gaat De Connectie daarom in drie fases die parallel lopen aan het volwassen worden van de organisatie aan de slag, namelijk:

1. De Connectie, een uitvoeringsorganisatie met focus op de basis op orde brengen.
2. De Connectie, een servicegerichte organisatie.
3. De Connectie, dé partner in bedrijfsvoering.

De basis op orde brengen betekent het creëren van de minimale voorzieningen die nodig zijn om de afgesproken producten en diensten betrouwbaar en voorspelbaar te leveren. Volgens het platform Overheid is een organisatie met de basis op orde: 'kostenbewust, betrouwbaar en open. Ook zorgt de organisatie goed voor haar medewerkers.'

De Connectie wil tenminste een servicegerichte organisatie worden. Dat zijn we wanneer het lukt om behoeften, wensen en verwachtingen van klanten te vertalen naar succesvolle producten, diensten en dienstverlening. Klanten merken in deze fase dat er meegedacht en gestuurd wordt op hun eigen veranderende behoeften. We denken en handelen vanuit de klant.

Om een partner in bedrijfsvoering te zijn is een goede samenwerkingsrelatie tussen de klant en De Connectie noodzakelijk. Specialisten van De Connectie zien welke opgaven op de gemeenten en andere partners afkomen. De specialisten zijn in staat om te zien wat dit voor de bedrijfsvoering betekent. Doordat De Connectie de markt en het maatschappelijk veld in de gaten houdt, bedient zij actief haar partners.

Deze fases overlappen elkaar deels. De ene afdeling zet nog volop in op het op orde brengen van de basis. De andere afdeling draagt al volledig bij aan een servicegerichte organisatie. Het originele streven was dat alle afdelingen in 2024 servicegericht zijn. In 2024 zijn nog niet alle afdelingen volledig servicegericht. Het wel of niet behalen van het niveau van servicegerichtheid is namelijk ook afhankelijk van het niveau waarop de dienstverlening geharmoniseerd kan worden aangeboden. Het programmaplan richt zich op wat er nog nodig om dat niveau van dienstverlening te behalen. Per afdeling verschilt welke fase het eindstation is. Het eindstation is ook afhankelijk van de behoefte van de klant. Samen met de gemeenten bepalen we het eindstation.

Wat gaan we daarvoor doen?

ICT

De afdeling ICT is dé partner voor ICT-dienstverlening voor de gemeenten en voor de aan de gemeenten verbonden externe partijen. Nu en in de toekomst. In een snel veranderende digitale wereld betrekt ICT de klant uit zichzelf bij ontwikkelingen.

Bij de start van De Connectie zijn de ICT-omgevingen overgedragen vanuit de aangesloten gemeenten. Het gaat met name om de technische basis infrastructuur en om de middelen die er voor zorgen dat de infrastructuur blijft werken. Naast de technische basis infrastructuur zijn ook diverse specifieke infrastructuuronderdelen overgedragen. Voor deze specifieke infrastructuuronderdelen stellen we per onderdeel maatwerkovereenkomsten (MWO's) op zodat ook op dat vlak alle partijen steeds beter van elkaar weten wat er van elkaar mag worden verwacht. Verder is het eigenaarschap van een aantal generieke applicaties/ informatiesystemen[2] aan De Connectie overgedragen. Het eigenaarschap van de meeste businessapplicaties[3] ligt vooralsnog bij de gemeenten zelf inclusief het functionele beheer.

De Connectie neem haar rol als gedelegeerd eigenaar van deze gezamenlijke IT-omgeving serieus. Als ICT-partner is De Connectie als eerste verantwoordelijk voor de beschikbaarheid, de continuïteit en de veiligheid van het ICT-landschap. Nu en in de toekomst. Daarom denken we ook mee in het vinden van moderne, betrouwbare, wendbare en vooral veilige manieren om mee te komen in dit digitale tijdperk. In het digitale tijdperk is samenwerking tussen overheden en haar afnemers belangrijk. Waarbij de afnemers steeds meer centraal komen te staan.

De afgelopen jaren is met het programma 1!Connect de basis op orde gebracht. Dit programma was een belangrijke stap in het wegwerken van de technische achterstand maar ook bij het borgen van de continuïteit en in het sterk verbeteren van de informatiebeveiliging. Het takenpakket van onze klanten, de wet- en regelgeving, de technologische mogelijkheden en hun kansen en bedreigingen zijn continu in beweging. Daarin is de basis op orde echter een steeds veranderend evenwicht dat telkens om nieuwe investeringen vraagt. Vanwege die continue veranderende omgeving kan er in onze ogen beter gesproken worden over een omgeving waarin het tijdig de juiste dingen doen en de juiste dingen goed doen de norm is. Het is een dynamisch samenspel waar de omgeving steeds tegen de actualiteiten dient te worden gehouden en jaarlijks om structurele en incidentele investeringen vraagt en zal blijven vragen.

De nieuwe, geharmoniseerde digitale werkplek (GemICT) heeft voor veel verbeteringen gezorgd. Dankzij GemICT maken onze klanten gebruik van een gestandaardiseerde, veilige en eenvoudige werkomgeving. Ook in 2023 zijn de resultaten van dit project merkbaar voor de gebruikers van gemeente Renkum, Rheden, Arnhem en De Connectie. De gemeenten en De Connectie zijn allemaal gemigreerd naar de nieuwe omgeving. Bijna alle applicaties zijn inmiddels naar de GemICT-omgeving overgezet. In 2024 werken we vooral aan het beheer van de nieuwe werkplekomgeving.

[2] Generieke applicaties voor kantoorautomatisering zijn computerprogramma's waar medewerkers van alle klantorganisaties mee werken. Bijvoorbeeld Microsoft Word en Microsoft Teams

[3] Computerprogramma's waar we mee werken

De volgende stap is het harmoniseren van de informatiesystemen en businessapplicaties van de gemeenten. Dit vraagt bij de uitvoering om een gedeelde visie, focus en aanpak van onze eigenaren. De gemeenten hebben het regionale Chief Information Officers (CIO's) -overleg de opdracht gegeven om tot een plan van aanpak voor de harmonisatie van de businessapplicaties te komen. Dit heet een harmonisatieagenda. De verwachting is dat uiterlijk in het derde kwartaal van 2023 de harmonisatieagenda bekend is. Daarna kan De Connectie gericht ondersteuning bieden bij de totstandkoming van een geharmoniseerd en gerationaliseerd applicatielandschap. In 2024 en verder voeren we de harmonisatieagenda uit. Daarnaast werken we in 2024 uit hoe we vorm geven aan de centralisatie van het contractmanagement van deze applicaties.

De vorige jaren is samen met leveranciers een haalbaarheidsstudie uitgevoerd die heeft geleid tot een regionaal gedragen cloudstrategie[4]. Deze strategie ligt aan de basis van ontwikkeling van de harmonisatieagenda en is ook een belangrijk uitgangspunt voor de uitvoering. Beide ontwikkelingen zijn nauw met elkaar verbonden. Als de harmonisatieagenda afgerond is wordt ernaar gestreefd de cloudstrategie ook in hoger tempo uit te voeren. Vooruitlopend hier op gaan op natuurlijke momenten, bijvoorbeeld als een contract afloopt, (business)applicaties over naar de cloud. Hierbij wordt vooral gekozen voor SAAS-oplossingen[5]. Wanneer de harmonisatieagenda afgerond is kan dit tempo ook verhoogd worden. De verwachting is dat hier in de tweede helft van 2023 en vooral in 2024 en verder uitvoering aan gegeven wordt.

De wens en noodzaak om meer servicegericht te zijn naar onze klanten is groot. Dit vraagt onder andere om een duidelijke focus op het ontwikkelen van de daarvoor nodige vaardigheden en competenties bij onze medewerkers. De noodzaak voor onze medewerkers om zich voortdurend te ontwikkelen is hoog. Nieuwe ICT-technologieën bieden kansen en bedreigingen. Bovendien zien we een trend dat deze technologische ontwikkelingen steeds sneller gaan. We moeten daarom blijven leren en ontwikkelen zodat we hier mee om kunnen gaan. Verwerven van noodzakelijke nieuwe kennis, op basis van technologische ontwikkelingen, is binnen ICT een doorlopend proces.

Autonome ontwikkelingen
Ook voor 2024 is hybride werken de norm. Deze andere manier van werken, ontstaan na de coronacrisis, heeft ervoor gezorgd dat het thuiswerken nu definitief op de kaart staat. Hierdoor is nog meer dan vroeger de nadruk komen liggen op een flexibele ICT. Deze ontwikkeling vraagt om veiligheid en de daarbij behorende goed functionerende digitale werkplek die om kan gaan met deze flexibiliteit. Schaalbaarheid, wendbaarheid en betrouwbaarheid zijn daarbij drie belangrijke pijlers. De ontwikkeling loopt geleidelijk en wordt gestuurd door de individuele wensen van de klanten.

Documentaire Informatievoorziening
De afdeling DIV (Documentaire Informatie Voorziening) is de professionele partner voor de uitvoering en ontwikkeling van informatiebeheer en archiefvorming. DIV kent de werkprocessen en stelt zich proactief op. Zaakgericht werken is de standaard. DIV heeft een belangrijke rol in de advisering en ondersteuning binnen de digitale, zaakgerichte wereld.

De huidige situatie is complex. De informatie wordt zowel fysiek als digitaal beheerd, op drie locaties en met vier verschillende inrichtingen gericht op de bedrijfsvoering van de individuele deelnemers. Met de toenemende digitalisering krijgt de informatiehuishouding van overheden een steeds belangrijkere positie. Dit vraagt om een gedegen strategie en investeringen voor het beheer om de informatiepositie voor burgers, bedrijven en de overheid zelf op orde te hebben en te houden.

[4] Cloud: hierbij werken we niet meer op eigen servers maar via internet

[5] SAAS: Software As A Service

In 2023 wordt een definitief besluit genomen over de ontwikkeling naar een geharmoniseerde archiefoplossing. In afwachting van dit besluit, wordt vanaf 2024 de implementatie van de archiefoplossing voorzien. Er is hierna sprake van één gecentraliseerde opslag van documenten, waarbij de omgevingen van elkaar gescheiden blijven. Het is daarbij de bedoeling om documenten zoveel mogelijk geautomatiseerd toe te voegen aan het archiefsysteem, waarmee een efficiënter proces ontstaat en medewerkers van de gemeenten én van afdeling DIV worden ontzorgd. Dit sluit aan bij de gemeentelijke wens om processen te digitaliseren en efficiënter in te richten. Een geharmoniseerde archiefoplossing helpt in het uniformeren en standaardiseren van de processen en werkwijzen van de afdeling. De gekozen oplossing moet aansluiten bij de wensen en verwachtingen van de gemeenten en De Connectie.

Daarnaast zijn er op het fysieke archief enkele ontwikkelingen die van belang zijn te noemen. Afdeling DIV heeft de afgelopen jaren inzicht verkregen in de staat van de gemeentelijke papieren archieven. De archiefvernietiging loopt inmiddels mee in de jaarlijks uit te voeren werkzaamheden. Er zijn achterstanden geconstateerd op de te bewaren archieven die in overleg met de gemeenten en het Gelders Archief momenteel worden voorbereid op overbrenging. De komende jaren worden de gemeenten geadviseerd over en begeleid bij het inlopen op hun archiefachterstanden. Dit hangt nauw samen met de gemeentelijke huisvestingsontwikkelingen, omdat de archiefruimten momenteel nog nodig zijn om de fysieke archieven volgens wettelijke vereisten te kunnen bewaren.

De ontwikkeling naar servicegerichte afdeling hangt nauw samen met de harmonisatie van het centraal digitaal archief. Het geautomatiseerd toevoegen aan deze gewenste archiefoplossing en hiermee het ontlasten van medewerkers van de gemeenten, maar ook van de afdeling DIV, biedt de ruimte om door te groeien naar dit niveau. Na realisatie van een centraal digitaal archief wordt verder ingezet op het proactief adviseren, meedenken en inrichten van de processen en applicaties van gemeenten die moeten aansluiten op het digitaal archief. Dit betekent dat het niveau van een servicegerichte afdeling in 2024 voor DIV nog niet zal worden bereikt. Een nauwe samenwerking tussen gemeenten en DIV is nodig om het archiefbeheer goed in te richten en in te regelen.

Basisregistraties

De dienstverlening van het team Basisregistraties richt zich op het voldoen aan wettelijke eisen vanuit de Wet BAG, de Wet BGT, de Wet WOZ en de Wet Publiekrechtelijke beperkingen voor de basisregistraties waar de gemeenten bronhouders van zijn. De gegevens uit basisregistraties worden veel en verplicht gebruikt in allerlei belangrijke (overheids-) processen. Daarnaast geven wij uitvoering aan de landmeetkundige dienstverlening.

De gegevens binnen de Basisregistraties worden steeds gemonitord en het doel is ook dat we dit jaar gaan doorontwikkelen binnen het huidige kader. Vanuit een gezamenlijk dashboard wordt grip gehouden en gecreëerd op het beheer van de relevante BAG, WOZ -en BGT- en Belastinggegevens en daarmee de actualiteit, juistheid en tijdigheid geborgd. Door het samenbrengen van de genoemde basisregistraties binnen het stelsel van basisregistraties neemt de kwaliteit van deze registraties toe en wordt het doorontwikkeld tot een samenhangende objectenregistratie (SOR).

In 2024 en verder wordt inspanning door het team gedaan in het verbeteren van zowel de primaire objectkenmerken (mutatiesignalering) als ook de secundaire objectkenmerken. Doel is om een goed plan van aanpak te hebben, met goedkeuring van de Waarderingskamer, waardoor deze processen structureel worden opgenomen. In 2023 wordt beschreven wat we doen en in 2024 wordt het tot uitvoering gebracht.

Voor 2023 staat in de planning het inrichten van een voormeldingsproces. Door het verzenden van (gerichte) voormeldingen worden inwoners betrokken bij het waarderingsproces. Via een (digitale) voormelding zou een inwoner of belanghebbende in potentie de secundaire objectkenmerken (ligging, onderhoudstoestand, kwaliteit van de voorzieningen) kunnen ingeven en/of veranderen met een onderbouwing. Doel is dat in 2024 gebruik kan worden gemaakt van dit proces. Of voormeldingen ook echt verstuurd kunnen worden hangt ook af van de vraag of de druk op de bedrijfsvoering die ontstaat door het grote aantal bezwaren bij het team Belastingen dat toelaat.

De kwaliteit van gegevens binnen de Basisregistraties worden steeds gemonitord en doorontwikkeld. Vanuit een gezamenlijk dashboard, waar zowel De Connectie als de gemeenten in werken, wordt grip gehouden op het beheer van de relevante BAG, WOZ -en BGT- en Belastinggegevens en daarmee de actualiteit, juistheid en tijdigheid geborgd. De data die De Connectie in beheer heeft, wordt gedeeld met de gemeenten via de verschillende gemeentelijke applicaties en wordt gebruikt om proactief te adviseren en services aan te bieden. Uit de data is informatie te halen die te gebruiken is op verzoek voor bijvoorbeeld datagedreven beleidsvorming op verschillende gemeentelijke terreinen (bijvoorbeeld beheer en onderhoud openbare ruimten, energietransitie).

De Woondeal Arnhem-Nijmegen is geactualiseerd. Tot en met 2030 komen er in de regio minimaal 33.000 woningen bij. De gemeenten spannen zich in om dit aantal te verhogen naar 38.000. Deze uitbreiding heeft ook impact op de omvang van de werkzaamheden van het team Basisregistraties. Na afstemming met gemeenten wordt het effect van de areaaluitbreiding in toekomstige beleidsdocumenten verwerkt.

Autonome ontwikkelingen
Zowel de Omgevingswet als het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) hebben impact op de kwaliteitseisen die worden gesteld aan de tijdigheid, juistheid en actualiteit van de Basisregistraties. De inwerkingtreding van de Omgevingswet is vanwege de problemen met het DSO inmiddels al vijf keer uitgesteld. De Eerste Kamer stemde dinsdag 14 maart 2023 in met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Facilitaire Zaken
Facilitaire Zaken is ondersteunend aan het primaire proces van de gemeenten en De Connectie zelf. De gemeenten staan centraal bij de invulling van de werkprocessen. Door de processen en de te leveren diensten van Facilitaire Zaken goed in beeld te hebben, te zorgen voor de juiste gesprekspartners voor diverse facilitaire onderwerpen, proactief informatie te verstrekken en de resultaatafspraken helder te hebben, bouwt Facilitaire zaken verder aan een servicegerichte klantrelatie. De dienstverlening van Facilitaire Zaken wordt steeds flexibeler, zonder dat dit inboet aan de kwaliteit. Facilitaire contracten zijn in belangrijke mate geharmoniseerd en de afdeling ontwikkelt zich naar een regieafdeling, om sneller in te kunnen spelen op veranderende vragen vanuit de klant.

In de regio spelen meerdere huisvestingsontwikkelingen, die ook van invloed zijn op de dienstverlening van De Connectie. De gemeente Arnhem denkt op dit moment na over de toekomstige huisvestingssituatie en onderzoekt hierbij verschillende mogelijkheden. Naar verwachting laat gemeente Renkum binnen een aantal jaren renovatiewerkzaamheden uitvoeren aan het bestaande gemeentehuis. Gemeente Rheden bouwt een nieuw gemeentehuis en werkt nu vanuit verschillende tijdelijke locaties. Totdat er voldoende duidelijkheid is over de gevolgen van deze ontwikkelingen voor de dienstverlening van De Connectie, wordt terughoudend omgegaan met het doen van (vervangings-) investeringen op onder andere de werkplekken. Voor de gemeente Rheden wordt inmiddels door een projectgroep in beeld gebracht wat de effecten zijn van de nieuwbouw op de behoefte ten aanzien van de inrichting van het nieuwe gemeentehuis. In 2024 wordt dit verder geconcretiseerd.

In de Regionale Informatievisie- en strategie is echter wel het principe van tijd- en plaatsonafhankelijk werken door de gemeenten omarmt. De dienstverlening van Facilitaire zaken is er daarom op gericht om de huidige dienstverlening en ook de toekomstige wensen rondom huisvesting van de kantoorwerkplek én ook de thuiswerkplek te kunnen faciliteren.

Autonome ontwikkelingen
Vanaf 2024 is het gebruik van wegwerpbekers niet meer toegestaan op de werkvloer. Er is inmiddels een regionale projectgroep gestart om de alternatieven in kaart te brengen.

Frontoffice

De Frontoffice is het eerste aanspreekpunt en gezicht als het gaat om de contacten met de klant. Een persoonlijke dienstverlening van hoge kwaliteit is ons uitgangspunt. Daarom doet de Frontoffice er alles aan om als hét centrale en prettige aanspreekpunt voor onze klanten te zijn. Om de klantvraag beter én sneller te kunnen oppakken en de dienstverlening verder te verbeteren, zet de Frontoffice in op het inrichten van efficiënte en met elkaar samenhangende kanalen (click-call-face)[6] die elkaar versterken.

Het verder verbeteren van de dienstverlening vraagt om een goede samenwerking tussen de Frontoffice en alle (backoffice-) afdelingen van De Connectie. Het is de bedoeling de tijd die het duurt een melding op het lossen te verbeteren. Daarom zet de Frontoffice in op het managen van de meldingen. Dit doet de Frontoffice door het ondersteunen en monitoren van alle opdrachten en klantcontacten vanaf het moment dat zij een opdracht krijgen tot en met oplevering. De klant houden we actief op de hoogte te houden van de vorderingen. Bovendien is het belangrijk om kennis van de vakafdelingen bekend te maken bij de Frontoffice waarmee de Frontoffice in staat wordt gesteld om een leidende rol te kunnen vervullen.

In 2023 nemen we een nieuw ticketsysteem, voor het organiseren en bij de juiste afdeling of medewerker bezorgen van inkomende verzoeken voor klantondersteuning, in gebruik. Het systeem ondersteunt de klant in het contact met de Frontoffice en ondersteunt Frontoffice bij monitoren van de meldingen en het rapporteren over doorlooptijden. Daarnaast draagt het systeem bij aan het opbouwen van een goede kennisbank die zowel in te zien is voor klanten als Frontoffice-medewerkers. Voor het verminderen van wachttijden aan de telefoon is een gezamenlijke aanpak met de partnerorganisaties nodig. De veelheid aan vragen, die vaak en steeds weer opnieuw voortkomen uit te weinig kennis en kunde op het gebied van techniek, zorgen voor langere wachttijden.

Autonome ontwikkelingen

Op dit moment worden geen autonome ontwikkelingen verwacht bij de Frontoffice die de MJPB 2024-2027 raken.

Administratie & Beheer

De Afdeling Administratie en Beheer bestaat uit de financiële administratie en de personeels- en salarisadministratie. De belangrijkste taak van de personeels- en salarisadministratie is een juiste, volledige en tijdige gegevensverwerking en om gegevens goed te beheren. Deze afdeling zorgt ervoor dat de salarissen op tijd worden betaald, de gegevens op de loonstrook correct zijn en de basisgegevens op orde en betrouwbaar zijn. De financiële administratie is onderdeel van de financiële functie van de gemeenten. De financiële administratie beheert en verstrekt hiervoor gegevens met een zo hoog mogelijke kwaliteit en betrouwbaarheid.

De afdeling Administratie & Beheer wil zich ontwikkelen door te denken en werken vanuit de keten en de klanten. Ook zijn de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers en ontwikkeling van teams belangrijk om de dienstverlening op het niveau van servicegerichtheid te brengen. Zo beginnen we bijvoorbeeld voor team PSA met een ontwikkeltraject. De krapte op de arbeidsmarkt staat de ontwikkeling van het team in de weg, doordat de afdeling te maken heeft met uitstroom van medewerkers. Aantrekkelijk werkgeverschap waaronder het aanbieden van taakverbreding, het bieden van professionele ruimte en opleidingen aan medewerkers is daarom erg belangrijk. Daarnaast onderzoeken we hoe automatisering en innovatie te gebruiken zijn om de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de dienstverlening verder te vergroten. Gebruik maken van automatisering, ontwikkelingen in de markt en de klantvraag dragen bij aan de verdere door ontwikkeling naar een servicegerichte afdeling waarbij de klant beter kan worden ontzorgd.

[6] Click-call-face stimuleert klanten hun vraag of verzoek eerst zelf in te dienen via internet (Topdesk). Lukt het op die manier niet, dan vraagt de klant telefonisch om ondersteuning (call). Pas als ook telefonische ondersteuning de vraag niet oplost gaan we over op fysiek contact (face).

Binnen de financiële administratie gaan we aan de slag met het kwalitatief verbeteren van de processen met behulp van externe partijen. Het standaardiseren, digitaliseren en harmoniseren van de processen zijn belangrijke voorwaarden om het zoveel mogelijk resultaat te halen uit de samenwerking. De samenwerking met de klanten richt zich ook op het vernieuwen van de diensten en het minimaliseren van fouten. Voor wat betreft het financiële systeem onderzoeken we de mogelijkheden voor een doorontwikkeling naar de cloud.

Autonome ontwikkelingen
De afdeling heeft ook te maken met regelgeving die vaak verandert. Zo speelt fiscaliteit[7] binnen gemeenten een steeds grotere rol. Kansen en ook bedreigingen op fiscaal vlak worden steeds groter, waardoor er specialistische kennis nodig is om met deze ontwikkeling om te kunnen gaan. Ook de registratie van CO2-uitstoot, vanwege verandering van wet- en regelgeving wordt het verplicht de uitstoot te registeren, heeft gevolgen voor de werkzaamheden van de afdeling vanaf 2024.

Inkoop & Aanbesteding
Inkoop & Aanbesteding regisseert de inkoop- en aanbestedingen van de gemeenten en adviseert bij inkoop- en aanbestedingstrajecten.

Het team bouwt samen met de drie gemeenten verder aan het standaardiseren, harmoniseren en professionaliseren van de inkoopprocessen. Rechtmatigheid en doelmatigheid spelen hierbij een belangrijke rol. Inkoop & Aanbesteding richt zich steeds meer op samenwerking met de gemeenten. In aansluiting op maatschappelijke ontwikkelingen is er bij inkoop- en aanbestedingstrajecten steeds meer aandacht voor thema's als duurzaamheid, circulariteit, social return on investment, inclusie en lokale economie en de betekenis hiervan bij de inkoop en aanbesteding van werken, leveringen en diensten.

Samen met de gemeenten sturen we op het verder vergroten van het inkoopbewustzijn. De adviseurs van team Inkoop & Aanbesteding zullen afhankelijk van de wens van de klant hun ervaring in voor deze vergroting. Ook adviseren zij de klantorganisatie bij de te nemen verbeteracties. Alle inkopen moeten contractueel onderbouwd zijn. Daarbij legt de inkoper een zichtbare relatie tussen het contractbeheer, de verplichtingenadministratie en facturatieproces. Deze activiteiten voeren we samen met de drie gemeenten uit.

Autonome ontwikkelingen
Aandachtspunt is de huidige onvoorspelbaarheid van prijzen en de onzekerheden in de toeleveringsketen. Het belang van het maken en het naleven van goede afspraken met leveranciers is door deze onvoorspelbaarheid toegenomen.

Verzekeringen
Team Verzekeren adviseert, op basis van een risicoanalyse, het verzekeringspakket op maat. Ook verzorgt het team de juiste en snelle afhandeling van bijvoorbeeld schades en andere ingediende claims door bijvoorbeeld inwoners.

De processen rondom verzekeringen zijn samen met de drie gemeenten gestandaardiseerd en geharmoniseerd. De applicatie Assurantie Applicatie voor Gemeenten (AAG) is geïmplementeerd. Het programma zorgt voor een zo goed mogelijke ondersteuning bij het gemeentelijk verzekerings- en schademanagement. Samen met de gemeenten onderzoekt team Verzekeringen hoe we de verzekeringsprocessen verder kunnen verbeteren en of de dienstverlening van De Connectie mogelijk kan worden uitgebreid.

[7] Fiscaliteit: Alles wat te maken heeft met belastingen

Autonome ontwikkelingen
Het aantal aanbieders op de verzekeringsmarkt wordt steeds minder. De overgebleven verzekeraars stellen steeds strengere eisen aan de te verzekeren objecten en de premies worden hoger. Deze ontwikkeling raakt niet zozeer het verzekeringenbeheer, maar de verzekerden (in dit geval zijn dat de gemeenten).

Management support
De afdeling Management Support van De Connectie staat voor professionele bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning, dicht bij de gebruiker. De medewerkers zijn vaste, betrouwbare krachten binnen de snel veranderende organisatie. Zij denken in uitdagingen en mogelijkheden en zijn proactief en klantgericht.

De afdeling levert dienstverlening voor professionele, bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning op verschillende niveaus. De ondersteuners werken proactief samen met de klant. Dat houdt in goed inschatten welke werkzaamheden zij met welke prioriteit voor de klant moeten uitvoeren. De uitdaging voor opdrachtgevers is namelijk steeds meer alle informatie die op hen afkomt. De ondersteuner helpt daarbij door het snel interpreteren en ordenen van e-mail, acties en andere vormen van werk en door dit over te nemen waar het kan. Goede kennis van applicaties waarmee gewerkt wordt is hiervoor belangrijk, zodat het werk op een snelle en efficiënte manier gebeurt. Het management van de afdeling is periodiek in gesprek met de klant over wensen met betrekking tot ondersteuning en over de ervaren kwaliteit en klantgerichtheid.

Autonome ontwikkelingen
Verdere digitalisering en automatisering hebben misschien gevolgen voor de dienstverlening van Managementsupport.

Wat mag het kosten?

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN						
Lasten	44.619	42.662	40.508	40.037	40.035	40.035
Baten	-6.740	-98	-52	-52	-52	-52
Saldo baten en lasten	**37.878**	**42.565**	**40.456**	**39.985**	**39.983**	**39.983**
Toevoeging aan reserves	75	193	329	342	342	342
Onttrekkingen aan reserves	-	-75	-	-	-	-
Saldo na reserves	**37.954**	**42.683**	**40.785**	**40.327**	**40.325**	**40.325**

Ten opzichte van voorgaand jaar neemt de begroting van dit programma af met € 1,9 mln. Belangrijke ontwikkelingen die hieraan bijdragen zijn de incidenteel beschikbaar gestelde budgetten in 2023 voor e-HRM, het project Digitale Werkplek en de implementatie van het project informatieveiligheid monitoring en detectie. Deze middelen zijn niet meer beschikbaar voor 2024. Daarnaast is er sprake van administratieve wijziging tussen het programma Bedrijfsvoering gemeenten en het programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead. Zo staat het opleidingsbudget voor 2024 nog centraal begroot. Deze zal, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijziging op een later moment worden verdeeld.

De hogere toevoeging aan de reserves is het gevolg van de vorming van een Egalisatiereserve voor SAAS-oplossingen. De kosten voor SAAS-oplossingen dienen anders te worden verwerkt op basis van de BBV. Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling. Een deel van de vrijgevallen kapitaalslasten wordt gebruikt om een egalisatiereserve SAAS te vormen voor o.a. implementatiekosten die bij een SAAS-oplossing niet meer geactiveerd kunnen worden. De onttrekking aan de egalisatiereserve is nog niet opgenomen in de begroting. Deze zullen met een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd wanneer SAAS-oplossingen worden vervangen en budget voor implementatie beschikbaar moet komen.

Beleidsindicatoren
Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het grootste deel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

3.2. Programma Belastingen gemeenten

Wat willen we bereiken?

We zorgen voor een van een zo volledig mogelijke belastingopbrengst middels een zo goed mogelijke dienstverlening en tegen zo laag mogelijke kosten. De Connectie wil minimaal een servicegerichte organisatie worden. De afdeling belastingen is servicegericht wanneer we in staat zijn om behoeften, wensen en verwachtingen van klanten te vertalen naar succesvolle producten, diensten en dienstverlening. Klanten merken in deze fase dat we meedenken en sturen op de veranderende behoeften van de klanten. We denken en handelen vanuit de klant.

In 2023 is een controleraamwerk in gebruik genomen om de opzet en het bestaan van de interne beheersing onafhankelijk en objectief aan te tonen. De gemeenten en afdeling denken hetzelfde over standaard en gewenste dienstverlening. Er is aandacht voor de interne beheersing. Ook worden de brieven en aanslagen moderner. Daarmee wordt de servicegerichtheid naar vooral de inwoners en andere belastingplichtigen verbeterd.

Belasting betalen doe je niet voor niets. In deze tijd van stijgende huizenprijzen en onzekere omstandigheden is het van belang om aandacht te hebben voor een goede uitleg en onderbouwing van de belastingheffing. Dat zit enerzijds in het op tijd en juist uitvoeren van onze processen. Anderzijds ook in de manier van dienstverlening en communicatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor de verdere verbetering van werkprocessen werken we door aan kwaliteitsplannen voor verschillende teams van Belastingen. De vakgroepen hebben inmiddels handleidingen, protocollen en capaciteitsplanningen. Daarmee hebben we goede controle over de werkprocessen. We werken nog aan een kwaliteitssysteem dat helpt om de werking, evaluatie en bijstelling van processen te waarborgen.

In 2022 heeft de toezichthouder voor het eerst de uitvoering van belastingprocessen bij De Connectie gecontroleerd. Het oordeel is dat de uitvoering naar behoren plaatsheeft (voldoende). Dit oordeel willen we in de toekomst behouden en waar mogelijk verbeteren. Een kwaliteitsmanagementsysteem helpt daarbij.

Voor het komende jaar ligt de nadruk op kwalitatieve managementinformatie en het controleraamwerk. Hierin werken we samen met Basisregistraties wat het ketengericht werken stimuleert. Dit controleraamwerk zal worden getoetst op opzet, bestaan en werking door een onafhankelijke auditor. De afdeling overlegt het hele jaar door met de gemeenten over de kwaliteit van de dienstverlening.

In 2024 en 2025 werken we aan het vastleggen van onze uitgangpunten van de waardebepaling in een verantwoordingsdocument. In het document staat voor inwoners en belanghebbenden uitgebreid uitgelegd hoe de herwaardering is ontstaan. De Connectie wil gemeenten de mogelijkheid bieden om inwoners te betrekken bij het waarderingsproces. Het betrekken van inwoners gebeurt nu al bij de verhuur of de aankoop van een pand. Via een voormelding worden de geregistreerde gegevens van een woning of pand met de inwoner of betrokkene actief gedeeld, waarbij ruimte is voor vragen en opmerkingen.

De Woondeal Arnhem-Nijmegen is bijgewerkt. Tot en met 2030 komen er in de regio minimaal 33.000 woningen bij. De gemeenten spannen zich in om dit aantal te verhogen naar 38.000. Deze uitbreiding van het aantal woningen heeft ook gevolgen voor de hoeveelheid werk van het team Belastingen. Na afstemming met gemeenten nemen we de gevolgen van de uitbreiding mee in toekomstige beleidsdocumenten.

Autonome ontwikkelingen
Al een aantal jaren is een zeer grote stijging te zien van het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde. Deze stijging komt door de toename van het aantal No Cure No Pay bureaus en het verdienmodel dat zij gebruiken. De bureaus dienen de bezwaren steeds efficiënter in. Inwoners verlenen (zonder dat ze het weten) vaak een doorlopende machtiging af voor het behartigen van (lokale)belastingzaken. Een mogelijke wijziging in de wet- en regelgeving (en proceskostenvergoedingen) is echter niet eerder te verwachten dan vanaf 1 januari 2024. Aangepaste wet- en regelgeving leidt mogelijk tot een evenwichtiger situatie. Ook het betrekken van inwoners (voormelding) bij de totstandkoming van de waardebepaling kan helpen.

Wat mag het kosten?

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN						
Lasten	4.141	6.072	3.947	3.946	3.945	3.945
Baten	-603	-2.313	-308	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	**3.538**	**3.760**	**3.640**	**3.638**	**3.638**	**3.638**
Toevoeging aan reserves	-	12	12	12	12	12
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	**3.538**	**3.772**	**3.652**	**3.650**	**3.650**	**3.650**

Ten opzichte van vorig jaar neemt de begroting van dit programma af met € 0,1 mln. Deze afname wordt veroorzaakt door een administratieve wijziging tussen het programma Belastingen gemeenten en het programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead. Zo staat het opleidingsbudget voor 2024 nog centraal begroot. We verder het opleidingsbudget, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijzing op een later moment.

De afname van zowel de lasten als de baten ten opzichte van 2023 wordt vooral veroorzaakt door de incidentele middelen die in 2023 beschikbaar zijn gesteld. Deze middelen gebruiken we voor hogere uitgaven door de zeer grote toename van het aantal WOZ-bezwaren. Voor De Connectie betekent de stijging van het aantal bezwaren vooral een toename van de werklast en de te vergoeden proceskosten. Het Opdrachtgeversoverleg (OGO) heeft besloten hier voor 2023 incidenteel middelen voor beschikbaar te stellen, te weten € 795.000 voor extra personele inzet en € 1.249.000 voor uit te keren proceskostenvergoedingen. Dit is besloten in afwachting van een mogelijke verandering in wet- en regelgeving waarmee deze landelijke ontwikkeling kan worden gekeerd.

Beleidsindicatoren
Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. De beleidsindicatoren die een (in)directe relatie hebben met de uitvoering van de gemeentelijke belastingen komen tot uitdrukking in de begrotingen van de gemeenten. De overige beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

3.3. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en overhead

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de reguliere bijdragen voor de dienstverlening van De Connectie, die geen specifieke bestemming hebben. De begrote kosten van de overhead zijn alle kosten die te maken hebben met de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Hiervan is het volgende overzicht te geven:

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD						
Lasten	3.812	4.836	5.026	5.231	5.082	5.082
Baten	-47.054	-50.362	-49.633	-49.253	-49.078	-49.078
Saldo	**-43.242**	**-45.526**	**-44.607**	**-44.023**	**-43.997**	**-43.997**
Toevoeging aan reserves	1.580	149	149	25	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-251	-1.099	-	-	-	-
Saldo na reserves	**-41.913**	**-46.476**	**-44.458**	**-43.998**	**-43.997**	**-43.997**

Algemene dekkingsmiddelen
Naast de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, worden ook opbrengsten van derden onder de algemene dekkingsmiddelen verantwoord. Het karakter van deze opbrengsten is niet anders dan de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten. Namelijk als dekkingsmiddel voor onze standaard dienstverlening. Ten opzichte van vorig jaar nemen de begrote baten van dit programma af met € 0,7 mln. De oorzaak van de afname is vooral dat in 2023 nog incidentele opbrengsten waren begroot, waar deze in 2024 wegvallen. Ook is er een afname van opbrengsten door het verminderen of stopzetten van dienstverlening aan derden.

Kosten van de overhead
De kosten van de overhead bestaan onder andere uit kosten die samenhangen met de huisvesting van De Connectie, HR en arbozorg, accountants- en adviesdiensten en uit de kosten van de formatie voor het Bedrijfsbureau. Als gevolg van het terugbrengen van een groot deel van de dienstverlening aan de gemeente West Maas en Waal, is ook de formatie en bezetting bij HR hierop aangepast. Dit heeft geleid tot een lager kostenniveau.

Centraal begrote budgetten
Het opleidingsbudget voor 2024 staat nog centraal begroot. Deze zal, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijzing op een later moment worden verdeeld. Dit verklaart in belangrijke mate de hogere lasten ten opzichte van voorgaand jaar, waarbij deze budgetten al wel functioneel zijn begroot.

Beleidsindicatoren
Onderstaand wordt inzicht gegeven in de beleidsindicatoren van De Connectie zoals staat in de BBV. Dit biedt de mogelijkheid voor een betere onderlinge vergelijkbaarheid van prestaties van gemeenten. Het grootste deel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het programma algemene dekkingsmiddelen en overhead gepresenteerd.

	Eenheid	De Connectie	Bron
Beleidsindicatoren			
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	1,51	Eigen gegevens
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	1,38	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 226,55	Eigen begroting
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom inclusief inhuur	6,1%	Eigen begroting
Overhead	% van de totale lasten	86,7%	Eigen begroting

Formatie
Het gaat om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari, dus niet om de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen waarvan het niet uitmaakt of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Eén fte is gelijk aan een 36-urige werkweek. De toegestane formatie, peildatum 1 januari 2023, volgt het vastgestelde formatieplan.

Bezetting
Het gaat om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is. Dus niet om de toegestane formatieve omvang. Het is niet gebruikelijk om de werkelijke bezetting voor een toekomstig begrotingsjaar in te schatten. Daarom is uitgegaan van de werkelijke bezetting in fte op 1 januari van het vorige begrotingsjaar (1 januari 2023).

Apparaatskosten
Dit gaat om de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen) en materieel voor de uitvoering van de organisatorische taken. Het gaat dus om alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.

Externe inhuur
Dit gaat over de begrote kosten voor het uitvoeren van werkzaamheden door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

Overhead
Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die te maken hebben met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voor De Connectie zijn dit bijna alle kosten. Enige grote uitzondering zijn de kosten voor de Belastingdienstverlening. Deze vallen onder een ander taakveld.

3.4. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijk participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden bij de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in de kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en niet voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op de winst die wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer er winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vpb betaald worden.

De Belastingdienst heeft geconcludeerd dat De Connectie voor derden vooral werk voor “activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid”. Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd. Gezien het geringe fiscale belang en om praktische redenen (administratieve last) heeft de Belastingdienst besloten om De Connectie geen aangiftebiljet vennootschapsbelasting toe te zenden.

Ingeval de werkzaamheden voor derden aanzienlijk gaan toenemen of aanzienlijke winsten zouden gaan opleveren, is De Connectie verzocht opnieuw contact te zoeken met de Belastingdienst. Het aandeel werkzaamheden voor derden neemt juist verder af als gevolg van het bijstellen van de groei-ambitie.

4. De Paragrafen

4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het doel van het weerstandsvermogen is het bepalen of tegenvallers die zich kunnen voordoen opgevangen kunnen worden zonder dat de normale bedrijfsgang daardoor wordt verstoord. Hiervoor is het van belang dat er periodiek een inventarisatie plaatsvindt van risico's die zich kunnen voordoen. Aangezien De Connectie maar zeer beperkt beschikking heeft over eigen weerstandscapaciteit, vooral omdat er geen algemene reserve gevormd wordt, is het des te meer van belang om het risicoprofiel zorgvuldig op te stellen. Immers, wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen moeten de gemeenten hiervoor worden aangesproken. Verwacht wordt dat zij hier (pro rata) weerstandscapaciteit voor organiseren.

De Connectie onderschrijft de principes van het risico-gestuurd werken. Dit houdt in dat risico's gekoppeld worden aan de doelstellingen en dat beheersmaatregelen worden genomen om de risico's te beheersen. De Connectie ontwikkelt het risicomanagement continu, door te investeren in het risicobewustzijn binnen de organisatie en anderzijds door het cyclisch en systematisch borgen van het risicomanagement. Dit gebeurt vanuit zowel het perspectief van onze organisatiedoelstellingen als vanuit het perspectief van informatieveiligheid en business continuïteit.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit van De Connectie bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover beschikt kan worden om niet-voorziene uitgaven (tegenvallers) te dekken. In de onderstaande tabel is de begrote weerstandscapaciteit (per jaar) in beeld gebracht.

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Weerstandscapaciteit						
Algemene reserve	-323	-174	-25	-	-	-
Saldo exploitatie	421	21	21	21	21	21
Frictie ivm afbouw	205	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal	**303**	**-152**	**-3**	**21**	**21**	**21**

De Connectie heeft vooralsnog geen beschikking over een eigen algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opvangen. Het negatieve saldo van de Algemene reserve zal de komende jaren worden aangevuld vanuit de vrijgevallen kapitaalslastenbudgetten. De saldi van de overige bestemmingsreserves zijn niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Immers, deze zijn niet bestemd voor het afdekken van algemene of specifieke risico's, maar voor kosten die samenhangen met een specifieke opgave.

Inventarisatie risico's

Jaarlijks vindt een risico-inventarisatie met de managers en overige belanghebbenden plaats. Voor de MJPB 2024-2027 is dit risicoprofiel bijgewerkt. Hierin zijn alleen risico's meegenomen met financiële gevolgen. Risico's die zijn afgedekt door een bestemmingsreserve, een voorziening of verzekering zijn niet meegenomen in deze inventarisatie. Dit geldt ook voor begrotingsrisico's. In onderstaande tabel staan de belangrijkste bijgewerkte risico's met een financiële gevolgen, afgezet tegen de risicoscore uit de MJPB 2023-2026:

De risicoscore is tot stand gekomen door de kans en impact van het risico met elkaar in verband te brengen. Hiervoor zijn de kansen en risico's onderverdeeld in de volgende categorieën:

Nr.	Risico/ gebeurtenis	Kans	Impact	Risicoscore	
				MJPB 2023	MJPB 2024
1.	Onvolledig benutten van het harmonisatiepotentieel.	Groot	Groot	-	€ 500.000
2.	Achterstanden in de kwaliteit van de overgekomen dienstverlening.	Gemiddeld	Gemiddeld	€ 525.000	€ 187.500
3.	De Connectie is afhankelijk van (duurdere) inhuur voor het continueren van de dienstverlening.	Groot	Groot	€ 263.000	€ 525.000
4.	Onvoldoende beschikking over ontwikkelcapaciteit/organiseren van achtervang.	Groot	Zeer groot	-	€ 750.000
5.	Onvoldoende volwassen demand/supply organisatie.	Groot	Gemiddeld	-	€ 375.000
6.	Het ontbreken van collectief opdrachtgeversschap vanuit de gemeenten	Groot	Groot	-	€ 525.000
7.	Totdat interventies in ICT geëffectueerd zijn, zijn de continuïteitsrisico's groot.	Groot	Groot	€ 525.000	€ 525.000
8.	Extra kosten door het hoge aantal inkomende (No Cure No Pay) bezwaren	Groot	Zeer groot	-	€ 1.050.000
9.	Kosten door ontvlechting dienstverlening derden	Groot	Klein	-	€ 187.500
10.	Toenemende dreiging op het gebied van Informatie-veiligheid en privacy. Ketenverantwoordelijkheid moet worden gepakt.	Gemiddeld	Zeer groot	€ 750.000	€ 750.000
	Overige risico's uit de MJPB 2023-2026			€ 2.774.500	€ 0
				€ 4.837.500	**€ 5.375.000**

Kans			Impact		
Categorie	**Klasse**	**Gemiddeld**	**Categorie**	**Klasse**	**Gemiddeld**
zeer klein	0 - 20%	10%	zeer klein	€ 0 - € 100.000	€ 50.000
klein	20 - 40%	30%	klein	€ 100.000 - € 250.000	€ 175.000
gemiddeld	40 - 60%	50%	gemiddeld	€ 250.000 - € 500.000	€ 375.000
groot	60 - 80%	70%	groot	€ 500.000 - € 1.000.000	€ 750.000
zeer groot	80 - 100%	90%	zeer groot	> € 1.000.000	€ 1.500.000

Ontwikkeling risicoprofiel

Het risicoprofiel is gegroeid met € 537.500 ten opzichte van de MJPB 2023-2026. De belangrijkste reden voor de groei van het risicoprofiel zijn twee nieuwe autonome risico's. Het eerste nieuwe risico is de grote toename aan WOZ-bezwaren. Het tweede nieuwe risico is de groeiende krapte op de arbeidsmarkt. Op de andere risico's in het risicoprofiel zien we juist een daling van de risicoscore, ook door de acties ontstaan uit de bestuursopdracht. In het volgende onderdeel meer uitleg per risico.

Ad 1.
Sinds de vorming van De Connectie is de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van werkprocessen in volle gang. Voor een belangrijk deel is de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering ook klaar (zoals het financieel systeem en het belastingpakket). Het harmoniseren en standaardiseren van de dienstverlening is belangrijk om de -financiële en inhoudelijke- doelstellingen van De Connectie te behalen. Het risico bestaat dat lokale vraagstukken en de lokale politiek boven deze doelen komen te staan. Als de wil van de gemeenten om over te gaan tot verdere harmonisatie en standaardisatie, zoals bijvoorbeeld in het applicatielandschap, het opstellen van gezamenlijke opdrachten, of het volgen van het standaardproces aanwezig is en blijft, verwachten we de komende jaren verdere stappen te zetten.

Ad 2.
Op verschillende vakgebieden halen we de achterstanden in op de, aan De Connectie overgedragen, dienstverlening. Maar, de steeds krapper wordende arbeidsmarkt en het ingewikkelde en snel veranderende ICT-domein maakt het definitief inlopen van achterstanden moeilijker. Ook zien we, als gevolg van financiële en personele schaarste, nu een toenemende achterstand in de ontwikkeling van de bedrijfsvoering van De Connectie zelf. Voor het op niveau brengen en houden van de eigen bedrijfsvoering is De Connectie afhankelijk van het beschikbare kader. Toch is het afgelopen jaar verder ingelopen op de achterstanden en kan het risico naar beneden worden bijgesteld. Als er de komende jaren in samenwerking met de gemeenten meer stappen gezet kunnen worden kan dit risico nog verder worden verkleind.

Ad 3.
Ondanks de aandacht voor strategische personeelsplanning blijft inhuur nodig voor het uitvoeren van projecten, maat- en meerwerk en voor vervanging bij ziekte. Er is steeds minder personeel te vinden op de arbeidsmarkt. Daardoor is het moeilijk om vacatures in te vullen of tijdelijke krachten aan te trekken. Ook zien we dat de tarieven voor inhuur en de salarissen voor specialistisch personeel steeds verder groeien. Hierdoor kiezen potentiële nieuwe werknemers steeds vaker voor andere organisaties. Het gevolg hiervan is dat De Connectie gebruik moet maken van inhuur. Dit heeft tot gevolg dat er hogere kosten gemaakt worden dan wanneer een functie vast wordt ingevuld. Ook moet er vaker kennis over gedragen worden, en verdwijnt opgebouwde kennis vaker en sneller uit de organisatie. Dit risico is significant toegenomen ten opzichte van de MJPB 2023-2026. Regionale samenwerking op het gebied van hoe we de arbeidsmarkt benaderen en het zoeken naar nieuw personeel (recruitment) kan hierin een oplossing bieden. Gesprekken met de gemeente Arnhem over samenwerking op het gebied van arbeidsmarktbenadering en recruitment zijn in een vergevorderd stadium.

Ad 4.
De meeste aandacht van De Connectie ligt op het zijn en worden van dé partner in bedrijfsvoering voor de gemeenten-eigenaren. Om dat doel te bereiken is ontwikkelcapaciteit nog steeds cruciaal. Verdere ontwikkeling is ook nodig door nieuwe wet- en regelgeving en steeds veranderende omstandigheden. Er dreigt een tekort aan ontwikkelcapaciteit om twee redenen. De eerste reden is de krapte op de arbeidsmarkt. De tweede reden is dat onze medewerkers niet altijd de juiste kennis en vaardigheden hebben die nodig zijn om te kunnen ontwikkelen. Ook het inhuren van personeel met de juiste kennis en vaardigheden om deze slag te kunnen maken is niet altijd mogelijk. Hetzelfde geldt voor achtervang op (cruciale) functies. De Connectie probeert dit risico te verminderen door in te zetten op strategische personeelsplanning en samenwerking op het gebied van arbeidsmarktbenadering en recruitment.

Ad 5.
De aanwezigheid van een goed werkende demand- en supplyorganisatie is erg belangrijk voor de dienstverlening van De Connectie. Het demand- en supplymanagement is het onderdeel van de organisatie dat zorgdraagt voor de overdracht van vragen en wensen en de naleving van de gemaakte afspraken tussen de vragende organisatie (demand) en de leverende organisatie (supply). Er is een werkgroep opgericht met als opdracht om een voorstel te doen voor een nieuwe inhoudelijke invulling en structuur van de demand- en supplyorganisatie. Met het creëren van de werkgroep is een belangrijke stap gezet in het verbeteren van de demand- en supplyorganisatie, maar dit heeft nog niet geleid tot grote verandering in de samenwerking. Dit geldt zowel voor de samenwerking tussen de demandorganisaties als met de supplyorganisatie. Tot die tijd is er nog sprake van risico's wat betreft het duidelijk beschrijven van de opdracht en een effectieve en efficiënte invulling van de klantvraag. Als het lukt hier in regionaal verband vervolgstappen in te zetten, kan dit risico worden verlaagd.

Ad 6.
Er is nog steeds behoefte aan meer proactieve strategische en tactische sturing vanuit het collectief opdrachtgeverschap van de gemeenten. Dit is een lastige opgave gebleken, ondanks de inspanningen die zijn geleverd om hier verbetering in aan te brengen. Er is een toenemende noodzaak om de bestuurlijke cycli beter op elkaar aan te laten sluiten. Niet alleen op het gebied van planning, maar vooral ook inhoudelijk. Het bestuur is het hier mee eens en vanaf de begrotingscyclus 2023-2026 zijn inmiddels aanpassingen gedaan om beleidsdocumenten beter op elkaar aan te laten sluiten. Toch heeft dit nog niet geleid tot regionale beleidsuitgangspunten voor de bedrijfsvoering zoals deze aan De Connectie is uitbesteed.

Ook buiten de beleidscyclus om is er nog onvoldoende invulling gegeven aan het collectief opdrachtgeverschap vanuit de gemeenten. Onderzoeksbureau Berenschot is door het RCIOO, in opdracht van de gemeentesecretarissen, gevraagd een onderzoek te doen naar centralisering het opdrachtgeverschap in de Informatievoorzienings- (IV) keten. Berenschot onderzoek ook de mogelijke inrichtingsvarianten en de gevolgen daarvan. De opvolging van dit onderzoek kan een belangrijke impuls geven aan het verbeteren van het collectief opdrachtgeverschap. Dit voorkomt vertraging doordat er met de verschillende gemeenten apart moet worden afgestemd. De verbetering zorgt ook dat we beter gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die onze samenwerking biedt en betere regionale prioritering van werkzaamheden.

Ad 7.
De continuïteitsrisico's binnen de ICT-omgeving waren aanzienlijk, zo is gebleken uit diverse onafhankelijke onderzoeken. Vanaf 2019 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld om de benodigde acties uit te voeren. Het uitvoeren van dergelijke verbeteracties kost tijd. De verwachting is dat naarmate de ingezette projecten worden afgerond en maatregelen zijn genomen, het risico zal afnemen. Maar, als gevolg van de toenemende digitale afhankelijkheid en complexiteit van het digitale landschap zullen de hieraan verbonden risico's continu mee moeten worden gewogen.

Ad 8.
Al een aantal jaren zien we landelijk een stijging van het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde. Deze stijging komt door de toename van het aantal No Cure No Pay bureaus en het verdienmodel dat zij hanteren. De bureaus dienen namens inwoners kosteloos bezwaar in tegen de WOZ-waarde. De bureaus verdienen aan de verplicht uit te betalen proceskostenvergoedingen. De combinatie van de stijging van de woningmarkt en een agressieve mediacampagne van de No Cure No Pay bureaus leidt tot een enorme stijging van het aantal bezwaren. Het Opdrachtgeversoverleg (OGO) heeft besloten om voor 2023 incidenteel middelen voor beschikbaar te stellen voor de kosten van de additionele personele inzet voor uit te keren proceskostenvergoedingen. De kans is groot dat in 2024 (en verder) ook extra kosten gemaakt door een hoog aantal bezwaren. Het meegenomen risico betreft dan ook alleen het structurele risico. Voor het jaar 2023 zullen de incidenteel toegekende middelen naar verwachting toereikend zijn. Inmiddels is er vanuit de landelijke politiek ook aandacht voor dit probleem en wordt overwogen of wet- en regelgeving met betrekking tot de vergoedingen kan worden aangepakt. Als dit gebeurt wordt dit risico daarmee gedeeltelijk of geheel verminderd. De Connectie maakt zich via de samenwerkende belastingorganisaties sterk voor een aanpassing van de wet.

Ad 9.
In de bestuursopdracht is vastgelegd dat er wordt een pas op de plaats wordt gemaakt voor wat betreft de groeiambitie. De Connectie richt zich niet meer op groei door het aantrekken van nieuwe opdrachtgevers/klanten. De groeiambitie van De Connectie is meer gericht op het verbeteren van de kwaliteit. Met andere woorden: in eerste instantie gericht op de ontwikkeling naar een servicegerichte organisatie, aansluitend op de visie op dienstverlening van de gemeenten-eigenaren. Het opgenomen risico betreft de extra kosten die mogelijke verdere ontvlechting van derden met zich mee kan brengen.

Ad 10.
De dreiging op het gebied van informatiebeveiliging en privacy neemt toe. De ervaring uit incidenten bij andere organisaties leert dat de gevolgen groot zijn. Ook kan de financiële afwikkeling van schade soms moeizaam verlopen. Dit leidt tot risico's ten aanzien van het herstel van vitale processen. De Connectie stuurt erop het risico op cyberincidenten zo laag mogelijk te houden door, waar mogelijk samen met onze ketenpartners, blijvend te investeren in informatieveiligheid. De VNG adviseert gemeenten om een stroppenpot voor cyber/ informatieveiligheid-incidenten aan te houden. Op dit moment is regionaal nog niet besloten tot het aanleggen hiervan. Totdat er een besluit genomen is zal De Connectie dit risico zichtbaar maken in het risicoprofiel.

Frauderisico's
Een organisatie loopt altijd het risico op frauduleuze handelingen door medewerkers of bestuurders. De Connectie is hier geen uitzondering in. Bij de jaarlijkse risicoactualisatie worden frauderisico's ook meegenomen. Daarom is het belangrijk beheersmaatregelen te nemen. Dit is op diverse manieren gedaan. Zo is de administratieve organisatie zo ingericht dat risico's beheerst worden. Denk hierbij aan het waar nodig gebruiken van een vier-ogen principe en functiescheiding.

Bij het opstellen van de budgethoudersregeling en mandaatregeling is ook rekening gehouden met frauderisico. In de personeelsregeling is aandacht voor wat De Connectie verstaat onder integer en ethisch werken. Er is een meldpunt en er zijn vertrouwenspersonen als er misstanden vermoed worden. Ook in de ISAE3402 is er aandacht voor het voorkomen van fraude. Onze processen die zorgen voor logische en fysieke toegangsbeveiliging worden meegenomen in de controle. Door al deze beheersmaatregelen schatten wij de kans op en gevolgen van fraudeleuze handelingen op zeer klein.

Gevolgen

Voornoemde risico's hebben tot gevolg dat:

1. De organisatiedoelstellingen van De Connectie onder druk komen te staan;
2. Belangrijk potentieel van de samenwerking onbenut blijft.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen drukt de mate uit waarin de organisatie in staat is om met de beschikbare risicodekking (weerstandscapaciteit) de benodigde risicodekking te matchen. De huidige inventarisatie van de weerstandscapaciteit leidt, tot een negatief saldo. De weerstandcapaciteit is hiermee nihil.

De geïnventariseerde risico's tellen op tot een risicoscore van € 5.375.000. Tot het moment dat er evenwicht is tussen weerstandscapaciteit en risicoprofiel, geldt dat wanneer risico's zich voordoen waar geen weerstandcapaciteit tegenover staat, de gemeenten hiervoor moeten worden aangesproken. Dit betekent dat de gemeenten hiervoor, pro rata, weerstandscapaciteit moeten organiseren. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen zal periodiek met de gemeenten, op ambtelijk en bestuurlijk niveau, worden besproken, met als doel grip te houden op de aard en omvang hiervan.

Ratio's kengetallen

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Financiële kengetallen						
Netto schuldquote	20,97%	16,75%	8,30%	2,13%	-2,11%	-4,32%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	20,97%	16,75%	8,30%	2,13%	-2,11%	-4,32%
Solvabiliteitsratio	4,74%	2,33%	4,36%	6,25%	8,14%	9,87%
Structurele exploitatieruimte	0,29%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op basis van de nieuwe verantwoordingsregels vijf financiële kengetallen. Van deze vijf financiële kengetallen zijn er drie van toepassing op De Connectie. Op basis van deze kengetallen wordt de financiële positie van De Connectie geanalyseerd. De VNG heeft een aantal normen ontwikkeld om een grofmazige waardering te geven aan deze indicatoren.

Netto schuldquote: dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de totale schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. Dit percentage is in 2024 gedaald met 8,45%-punt ten opzichte van 2023 als gevolg van wijzigingen in de omvang van de leningenportefeuille. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is gelijk omdat De Connectie geen leningen verstrekt.

Solvabiliteit: dit cijfer geeft de mate aan waarin de bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). De VNG hanteert als richtlijn een minimum omvang van 20% als norm. De Connectie scoort hier onvoldoende op gezien de beperkte omvang van het eigen vermogen. Hiertegenover staat dat de eigenaren, conform G.R., ervoor dienen te zorgen dat De Connectie altijd in staat moet zijn om haar financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte: dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om (structurele) tegenvallers op te vangen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt. Het eerste is bij De Connectie het geval, hetzij voor een zeer gering percentage.

4.2. Financiering

Beleidsvoornemen financieringsfunctie
De financieringsfunctie van De Connectie is alleen gericht op ondersteuning van de publieke taak. Het beheer heeft een voorzichtig en risicomijdend karakter. In het geval financiering nodig is, vindt de uitvoering daarvan plaats binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en hetgeen door het bestuur van De Connectie aan kaders is vastgesteld in de financiële verordening. Zo worden voor het aantrekken van financieringen met een looptijd van langer dan één jaar tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instelling gevraagd en wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet Fido. In de financiële verordening is eveneens bepaald dat de directie zorgdraagt voor de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie. Met het vaststellen van een Treasurystatuut is hier invulling aan gegeven.

Risicoprofiel
De begroting van De Connectie wordt grotendeels door de deelnemende gemeenten gedragen. Afspraken over de bevoorschotting voor het lopende jaar zijn erop gericht om de kortlopende liquiditeitsbehoefte af te dekken en liquiditeitsoverschotten zoveel mogelijk te voorkomen. Door het matchen van de inkomende en uitgaande geldstromen is de financieringsbehoefte en het daarmee samenhangende renterisico zeer klein. Investeringen van De Connectie worden gefinancierd met geldleningen, die qua looptijd zoveel mogelijk overeenstemmen met de levensduur van de activa. Gezien de aard en activiteiten van De Connectie is het risicoprofiel ten aanzien van de financiering hiervan beperkt.

Omslagrente
In de BBV is een wijziging doorgevoerd ten aanzien van het berekenen van de omslagrente. De omslagrente wordt berekend door de werkelijke aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting berekende omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. In de MJPB 2023-2026 is de omslagrente afgerond naar 0,5%. Dit percentage is gelijk aan waarmee is gerekend in de MJPB 2022-2025.

Leningenportefeuille

	Rekening	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Leningportefeuille						
Looptijd						
2 jaar	1.600	500	-	-	-	-
3 jaar	1.733	1.033	333	0	-	-
4 jaar	3.450	2.175	900	450	-	-
5 jaar	5.804	3.800	2.380	960	200	-
6 jaar	1.500	1.200	900	600	300	-
7 jaar	700	600	500	400	300	200
10 jaar	2.940	2.450	1.960	1.470	980	490
Totaal	**17.727**	**11.758**	**6.973**	**3.880**	**1.780**	**690**

Voor de financiering van de materiële vaste activa zijn leningen afgesloten. In bovenstaand overzicht is nog geen rekening gehouden met de gewijzigde boekwaarde van de activa per einde 2022 en de geplande investeringen voor het eerste halfjaar van 2023. Dit zal leiden tot het aantrekken van nieuwe leningen. Op de al lopende leningen is conform aflossingsschema afgelost. Het monitoren van de financieringsbehoefte ten opzichte van de looptijd van de activa en nieuwe investeringen is een continu proces.

Kasgeldlimiet

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Kasgeldlimiet						
Begrotingstotaal (euro's)	52.572	54.121	49.481	49.213	49.062	49.062
Toegestaan kasgeldlimiet (%)	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Toegestaan kasgeldlimiet (euro's)	4.311	4.438	4.057	4.035	4.023	4.023
Vlottende schuld	-	-	-	-	-	-
Vlottende middelen	7.463	9.642	9.642	9.642	9.642	9.642
Netto-vlottende schuld	-7.463	-9.642	-9.642	-9.642	-9.642	-9.642
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	11.774	14.080	13.699	13.677	13.665	13.665

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel De Connectie kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal. Voor 2024 betekent dit dat De Connectie gemiddeld per kwartaal, maximaal € 4,1 miljoen aan kortlopende gelden mag opnemen. Komt de netto vlottende schuld voor een periode langer dan één kwartaal boven dit bedrag, dan moet dit worden omgezet in een langlopende geldlening.

Naar verwachting zal De Connectie de kasgeldlimiet niet overschrijden, maar biedt deze nog voldoende ruimte voor kortlopende financiering.

Renterisiconorm

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Renterisiconorm						
Toegestaan renterisico (%)	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Toegestaan renterisico (euro's)	10.514	11.119	10.190	10.137	10.108	10.108
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen	4.886	5.969	4.785	3.093	2.100	1.090
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	5.629	5.150	5.405	7.044	8.008	9.018

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Het renterisico beperkt zich tot de jaarlijkse aflossing op de huidige leningenportefeuille. De renterisiconorm zal de komende jaren niet worden overschreden.

4.3. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de uitvoering van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering van De Connectie zelf wordt voor een deel verzorgd door medewerkers van het Bedrijfsbureau. Daarnaast maakt De Connectie gebruik van de diensten van haar eigen afdelingen.

Organisatiestructuur
In 2019 is de sturingsfilosofie van De Connectie voor het laatst aangepast. Een belangrijk onderdeel van deze aanpassing was het invoegen van een extra laag leidinggevenden (teamleiders) in de organisatiestructuur. Hierdoor is de span of attention voor de leidinggevenden beter in balans gekomen. De afdeling Belastingen en de afdeling Basisregistratie en de afdeling Inkoop en Aanbestedingen en de afdeling Administratie en Beheer zijn samengevoegd. Het samenvoegen van deze afdelingen draagt bij aan het optimaliseren van de dienstverlening.

Het doel van de sturingsfilosofie is om De Connectie een toekomstbestendige organisatie te maken met een goede dienstverlening in samenwerking met de deelnemende organisaties. Dit doel wordt versterkt door naast uitvoerende capaciteit ook (beleids-)adviserende capaciteit op de verschillende vakgebieden binnen De Connectie te realiseren. In 2023 wordt er gewerkt aan een herziening van de sturingsfilosofie.

In overleg tussen bestuur en gemeentesecretarissen is vastgesteld dat er een aanscherping nodig is op het gezamenlijk opdrachtgeverschap van de drie gemeenten met zoveel mogelijk als resultaat één opdracht voor De Connectie, onder meer op het gebied van IV/ICT. De verwachting is dat dit de kwaliteit van dienstverlening verbetert. Berenschot is door het RCIOO, in opdracht van de gemeentesecretarissen, gevraagd om onderzoek te doen naar centralisering van dit IV/ICT opdrachtgeverschap, mogelijke inrichtingsvarianten en de impact daarvan.

Sturing op de organisatiedoelstellingen
Het realiseren van het bedrijfsplan gebeurt onder regie van de directie. De afdelingen stellen resultaten ontwikkelplannen (ROP's) op waarin de activiteiten zijn benoemd die bijdragen aan de uitvoering van de opgaven. Deze ROP's vormen het hele jaar door onderwerp van gesprek tussen de directie en het management. De gesprekkencyclus met de medewerkers van De Connectie sluiten daarbij aan. Met het maken van individuele resultaat- en ontwikkelafspraken met de medewerkers wordt bijgedragen aan het halen van de organisatiedoelstellingen. Halverwege het jaar wordt de voortgang hiervan besproken en waar nodig doelstellingen bijgesteld of aangepast. Aan het einde van het jaar vindt evaluatie plaats over de behaalde resultaten.

Binnen de huidige structuur wordt steeds meer vormgegeven aan het begrip *zelforganisatie*. De kracht ligt in het wederzijds vertrouwen. Leidinggevenden maken resultaatafspraken met teams en faciliteren hen om deze doelen waar te maken. De medewerkers bepalen zelf binnen het team de weg naar dit resultaat. Leidinggevenden begeleiden en faciliteren de medewerkers vanuit gelijkwaardigheid bij hun ontwikkeling. Medewerkers en leidinggevenden zoeken elkaar op als daar behoefte aan is. Er hoeft niet te worden gewacht op de (formele) momenten in de gesprekkencyclus om met elkaar in gesprek te gaan.

HR-beleid

De Connectie wil een inclusieve en diverse organisatie te zijn, waar de medewerkers en potentiële medewerkers zich welkom, veilig en verbonden voelen. Ongeacht wie je bent, waar je in gelooft, hoe je eruitziet: iedereen doet ertoe! We kijken naar talent, kennis en kunde om samen nog beter te worden. De ontwikkeling van kansen voor alle medewerkers is bij ons belangrijk. We stellen beleid op over Inclusie en diversiteit. In dit beleid worden ambities en aandachtsgebieden benoemd. Aansluitend vindt een nulmeting plaats op basis van de 'Barometer culturele diversiteit' van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Met als doel om inzicht te krijgen waar De Connectie nu staat en hoe dat zich verhoudt tot onze ambities. Het sollicitatie-, aanname-, en doorstroombeleid wordt herijkt vanuit de optiek van diversiteit en inclusie en zullen bij het nieuw te vormen beleid aansluiten. Ook worden diverse andere stappen genomen. Zo sluit De Connectie zich aan bij het diversiteitsnetwerk 'Diversiteitsreis' wordt de samenwerking intensiever met het Werkgeverservicepunt (WSP), en gaat De Connectie een partnerschap aan met Stichting Jinc. Met als doel om jongeren die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, meer kansen te bieden.

We besteden op diverse momenten en manieren aandacht aan integriteit, zodat integer handelen een kenmerkend onderdeel van onze werkcultuur blijft. De ontwikkeling van kansen voor alle medewerkers is bij ons belangrijk. Daarvoor hebben wij het programma Leren & Ontwikkelen. Dit programma heeft als doel invulling te geven aan de 'K' van Kansen en om de organisatieontwikkeling te ondersteunen. Uitgangspunt daarbij is om het leren te koppelen aan de dagelijkse werkpraktijk van de medewerker.

De Connectie geeft ruimte en verantwoordelijkheid en investeert in mensen. Omgekeerd zijn de medewerkers zich bewust van hun talenten en competenties (en die van elkaar) en blijven zij die ontwikkelen om de dienstverlening van De Connectie te optimaliseren. Het doel is dat iedereen zoveel mogelijk op de juiste plek zit. Hoe meer het werk past bij iemands talenten en ambitie, hoe groter het werkplezier en hoe beter de prestaties. Medewerkers en leidinggevenden kijken samen wat de juiste plek is voor een medewerker en hoe deze daar kan komen. Daarnaast willen we ook inzetten op de ontwikkeling van medewerkers van wie functies en rollen veranderen of zelfs helemaal verdwijnen.

De Connectie heeft een strategische personeelsplanning (SPP), zodat we voorbereid zijn op de toekomst. Om ons heen zien we dat veranderingen elkaar steeds sneller opvolgen en de uitdagingen complexer worden. Er is een veranderende blik op politiek en overheid. Digitalisering speelt een grote rol, de klantvraag verandert en er is een schaarste aan gekwalificeerd personeel. Strategische personeelsplanning helpt om de juiste match tussen vraag naar en aanbod van arbeid te behouden, zodat er geen personeelstekorten ontstaan die impact hebben op de dienstverlening aan de gemeenten. De Connectie monitort de ingezette interventies naar aanleiding van de SPP en tegelijkertijd wordt hier continue op bijgestuurd door jaarlijks de SPP te herijken.

We sturen op duurzame inzetbaarheid van mensen. Dit doen we door leren en ontwikkelen, het bieden van ruimte en verantwoordelijkheid en door aandacht te schenken aan vitaliteit. Managers en teamleiders kunnen zich verder ontwikkelen door teamgerichte trainingen en maatwerkafspraken. Ook sturen we actief op het terugdringen van het ziekteverzuim en verwachten hiermee het (langdurig) verzuim verder terug te kunnen brengen. Daarnaast wordt ingezet op preventiebeleid waarbij aandacht is voor vitaliteit, de gezonde werkplek en een veilige werkomgeving.

Administratieve organisatie

Aan de hand van een Service Organisatie Control (SOC) Rapport toont De Connectie aan op welke wijze zij voldoet aan de eisen als het gaat om de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersorganisatie over de verslagperiode. Dit rapport is gebaseerd op de internationale ISAE 3402-standaard die door de nationale beroepsorganisaties wordt gehanteerd. Dit maakt dat de klantorganisaties en hun accountants kunnen steunen op het assurancerapport van de onafhankelijke auditor bij voornoemd rapport. Dit leidt tot een efficiënt controleproces bij zowel De Connectie, als bij de klantorganisaties.

De opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersorganisatie wordt jaarlijks getoetst door een externe auditor. Hierbij wordt jaarlijks een ISAE 3402, type 2 assurancerapport afgegeven. Voornoemde rapportages over 2021 en 2022 hebben zich gericht op de financiële werkprocessen en bijbehorende algemene IT-beheersmaatregelen. Het doel is dat de rapportage en controle in 2023 wordt uitgebreid met een type 1 audit (naar opzet en bestaan van processen) voor de belastingprocessen. Vanaf 2024 worden deze processen dan ook onderdeel van de type 2 audit en rapportage. Na de afronding van de implementatie van het nieuwe E-hrm systeem volgen de PSA-processen.

Outputsturing en -verrekening
In 2020 heeft De Connectie een model voor integrale kostprijsberekening ontwikkeld, waarmee verder invulling gegeven wordt aan een systematiek van outputfinanciering en -verrekening met de deelnemers. Deze systematiek gaat nader inzicht en begrip opleveren van productprijzen en -volumes. Dit stelt zowel de gemeenten als De Connectie in staat de kosten van bedrijfsvoering beter te sturen en te beheersen. Belangrijk uitgangspunt van outputsturing en -verrekening, aan de hand van een kostprijsmodel, is dat de gebruiker betaalt.

Voorzien was dat al eerder met het model zou kunnen worden ‘geoefend’ waarmee aannames in het model konden worden gevalideerd en de herverdeeleffecten als gevolg van de nieuwe systematiek geanalyseerd. Een accurate werking van het kostprijsmodel vraagt echter om aansluiting van een veelheid aan bronnen op de kostprijssystematiek en stelt eisen aan de betrouwbaarheid en continue beschikbaarheid van de gegevens uit deze bronnen. In 2023 wordt de werking van het kostprijsmodel en de effecten van de nieuwe systematiek geanalyseerd. Op basis van de resultaten hiervan, wordt samen met de gemeenten, een invoeringsstrategie voor 2024 en verder opgesteld.

Business continuity management (BCM)
Het doel van een Business Continuity Management System (BCMS) is het in stand houden van de bedrijfsvoering ingeval van verstoringen of calamiteiten. Hierbij valt te denken aan uitval van systemen en applicaties, maar bijvoorbeeld ook de gevolgen van cyberincidenten of brand. De gemeenten hebben de ambitie uitgesproken om in regionaal verband op te willen trekken bij het verder vormgeven van het continuïteitsmanagement. Daarbij is het doel te komen tot de implementatie van een BCMS volgens de NEN-EN-ISO 22301 standaard.

Huisvestingsbeleid
De Connectie maakt gebruik van de huisvesting van de gemeente Arnhem. Hiervoor is een huurovereenkomst gesloten tussen De Connectie en de gemeente Arnhem. De Connectie wordt in dit kader gecompenseerd voor de huisvestingslasten. De gemeente Arnhem denkt op dit moment na over haar toekomstige huisvestingssituatie waarbij verschillende scenario’s worden onderzocht. De Connectie heroverweegt ook haar huisvesting en betrekt daarbij de huisvestingsvraagstukken van de drie gemeenten en in het bijzonder die van de gemeente Arnhem. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het concept van tijd- en plaatsonafhankelijk werken.

Informatievoorziening en Business Intelligence
Eind 2021 is een Regionale Informatievisie en -strategie uitgewerkt. Deze visie en strategie is van belang voor een goedwerkende en op de gemeente afgestemde informatievoorziening en daarnaast ook voor het blijvend voldoen aan de veranderende wet- en regelgeving. Een belangrijk deel van de informatievoorziening vertaalt zich naar ICT-oplossingen die bij en met De Connectie kunnen worden gerealiseerd. De Regionale Informatievisie en -strategie dient als regionaal kader voor de ontwikkelingen op het gebied van de informatievoorziening voor de komende drie tot vijf jaar.

Harmonisatie is een thema uit de voornoemde strategie dat wordt gezien als één van de belangrijkste succesfactoren. Door het applicatielandschap van de gemeenten te vereenvoudigen en het beheer te stroomlijnen ontstaan uiteindelijk efficiencyvoordelen, minder kwetsbaarheid en kan er meer focus zijn op kwaliteit en innovatie. Dit in navolging van de harmonisatie die al heeft plaatsgevonden van de applicaties voor de primaire processen van De Connectie. De Connectie biedt gemeenten ondersteuning bij het realiseren van een geharmoniseerd applicatielandschap.

Op het gebied van Business Intelligence (BI) wordt samengewerkt met de gemeente Arnhem. Er wordt geleidelijk een goed functionerend stelsel van kritische performance indicatoren (KPI's) opgebouwd in de nieuwe BI omgeving. Een expliciete rol voor BI ligt hierbij in het ontsluiten van deze data en het genereren van sturings- en verantwoordingsinformatie.

Informatieveiligheid en privacy
Het regionaal strategisch informatieveiligheidsbeleid moet, samen met een hiervoor ondersteunend managementsysteem, de basis vormen voor een projectmatige aanpak voor de ISO27001 en BIO-implementatie. In de praktijk blijkt het lastig om hier beleidsmatig op te harmoniseren, mede door het ontbreken van een regionale governance-structuur. Daarnaast is er beperkte capaciteit beschikbaar binnen de vier organisaties. De gemeente Arnhem is nu, als grootste stakeholder, gevraagd hier het initiatief in te nemen. De aanbesteding voor ondersteunende managementsysteem (ISMS) is inmiddels in gang gezet.

In 2022 (en deels eind 2021) heeft De Connectie samen met de gemeente Arnhem een nulmeting op Informatieveiligheid en Privacy uit laten voeren. Onafhankelijk onderzoek geeft hierbij aan dat een programma ter verbetering noodzakelijk is, naast een uitbreiding van de formatie voor dit thema. Dit is meegenomen in de Perspectiefbrief 2023 en uiteindelijk vertaald naar de MJPB 2023-2026. De verbeterprogramma's Informatieveiligheid (2022) en Privacy (2023) worden samengetrokken en starten in 2023. Hierbij wordt wederom samen opgetrokken met dezelfde ontwikkeling die is ingezet bij de gemeente Arnhem. Daarbij staat 2023 vooral in het teken van beleidsvorming en voorbereiding. De feitelijk uitvoering van het programma krijgt vooral in 2024 zijn beslag.

Juridische zaken
De Connectie hecht er groot belang aan om zich zeker te stellen dat ze voldoet aan alle geldende wet- en regelgeving. Als De Connectie niet compliant is, kan dit financiële-, juridische- en imagorisico's met zich meebrengen. Daarom is het beleid erop gericht om altijd actueel inzicht te hebben in de vigerende wet- en regelgeving en de naleving hiervan cyclisch te borgen. Verschuiving van de rechtmatigheidsverantwoording naar het bestuur benadrukt het belang hiervan. Door de organisatie wordt hierop voorgesorteerd door het normen- en toetsingskader nadrukkelijk onderdeel te maken van het interne controleplan.

Communicatie
Communicatie blijft zich ontwikkelen tot een interactief proces waarbij De Connectie, haar klanten en medewerkers informatie uitwisselen. Ook in de keuze van communicatiemiddelen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de behoefte van medewerkers, klanten en andere geïnteresseerden zoals leveranciers, potentiële werknemers en de media. Sinds eind 2021 zijn twee portalen van De Connectie veranderd. De website www.connectie.nl is compleet vernieuwd. Dit realiseert de wens om een aansprekend visitekaartje te hebben voor (potentiële) werknemers, (nieuwe) klanten, inwoners, leveranciers, media en overige geïnteresseerden. Daarnaast is het interne communicatiekanaal info.connectie.nl vervangen door een nieuwe, moderne intranetomgeving. De drie gemeenten gebruiken dezelfde omgeving. Dit vervult de behoefte aan één, integraal intranet.

Daarnaast heeft De Connectie haar activiteiten op LinkedIn uitgebreid. Voorheen gebruikte De Connectie dit kanaal alleen voor het delen van vacatures. Sinds kort experimenteert De Connectie ook met het gericht werven via LinkedIn. Daarnaast geeft de LinkedIn-pagina met enige regelmaat inkijk in hoe het is om bij De Connectie te werken. Ook intern worden verschillende middelen ingezet om de interactie binnen de organisatie te vergroten. Denk hierbij aan Coffietijd, waarin het management de organisatie bijpraat en met hen in gesprek gaat. Ook ons halfjaarlijkse magazine ''Connect'' is er om medewerkers te informeren, te binden en te boeien. Door medewerkers te enthousiasmeren, te faciliteren en waar mogelijk deelgenoot te maken van het proces wordt de organisatiecultuur van De Connectie versterkt.

4.4. Wet Open Overheid

Informatiehuishouding en de Wet open overheid
Transparantie van overheidsinformatie staat volop in de maatschappelijke belangstelling. De invoering van de Wet Open Overheid (Woo), op 1 mei 2022, geeft een impuls aan de informatiehuishouding en het actief beschikbaar stellen van informatie. Ook De Connectie valt als gemeenschappelijke regeling onder deze wet. Woo-verzoeken kunnen zowel direct bij De Connectie binnenkomen als via de gemeenten uiteindelijk bij De Connectie terechtkomen. De transparantie van het overheidshandelen vraagt van onze organisatie snel te kunnen laten zien wat, wanneer met wie gecommuniceerd is, en welke acties zijn uitgevoerd. Inzicht in de communicatie en besluitvorming is nodig vanwege de af te leggen verantwoording en bij mogelijke juridische geschillen. De Connectie en haar medewerkers zijn zich bewust van het belang van transparantie.

Afhandeling van Woo-verzoeken
Iedereen kan om informatie vragen die bij de gemeente berust. Landelijk is er een stijgende trend van het aantal verzoeken om informatie. Met de inwerkingtreding van de Woo is de maximale afhandeltermijn verkort van acht naar zes weken. De Connectie streeft er naar Woo-verzoeken zo snel mogelijk, en binnen de wettelijke termijn van antwoord te voorzien. De afhandeling van Woo-verzoeken is een bewerkelijke taak, en zal dat waarschijnlijk blijven. Om een tijdige afhandeling te halen moet ook de informatiehuishouding van onze organisatie op orde te zijn. Voor Woo-verzoeken die via de gemeenten bij De Connectie terecht komen is het cruciaal dat deze tijdig bij De Connectie terechtkomen en in afstemming en samenwerking met de gemeente(n) beantwoord worden. De Connectie heeft in de beantwoording van deze verzoeken een faciliterende rol in en de gemeente(n) een leidende rol.

Informatiehuishouding als randvoorwaarde
Informatiehuishouding betreft de vindbaarheid en volledigheid van (een enorme hoeveelheid) gegevens. De stroom aan digitale en deels nog papieren informatie is heel groot. Ook de variatie in verschijningsvormen is groot: documenten, gegevensbestanden, e-mail, data, sms, audio- en videobeelden, en zo meer. Goede informatiehuishouding vraagt om professioneel beheer op alle relevante informatie, in alle verschijningsvormen. Hiervoor worden verschillende zaaksystemen gebruikt. Voor een goed beheer is bovendien samenhang nodig met openbaarheid, privacybescherming en informatiebeveiliging. Met de inzet van verschillende zaaksystemen moet scherp zijn welke invloed dit heeft op het documentbeheer en de aan De Connectie (gemandateerde) taken. Zo moet het bijvoorbeeld helder zijn wiens taak en verantwoordelijkheid het wordt om documenten te openbaren en op welke wijze deze openbaarstelling dient plaats te vinden. Daarnaast is de rol van De Connectie om tot geharmoniseerde oplossingen te komen en de aansluiting op een centraal, regionaal RMA (Record Management Applicatie) mogelijk te maken. Voor de zomer van 2023 moet er meer zicht zijn op de keuzes ten aanzien van een RMA en de financiële gevolgen hiervan.

Ook zet onze organisatie in op bewustwording bij alle medewerkers, zodat zij zorgvuldig met gegevens en informatie omgaan en zorgen voor juiste dossiervorming. Zo is in 2022 de week van de weerbaarheid georganiseerd waarin ook aandacht was voor deze onderwerpen. In 2023 en verder zal hier regionaal vervolg aan worden gegeven. Dit alles leidt tot het beschikbaar en vindbaar maken van informatie, die bovendien volledig en veilig wordt bewaard.

5. Overzicht van baten en lasten en toelichting

5.1 Uitgangspunten voor de begroting

De belangrijkste uitgangspunten voor de MJPB 2024-2027 zijn het al bekende financiële meerjarenbeeld zoals deze is opgenomen in de MJPB 2023-2026, de structurele doorwerking van besluiten die het bestuur bij de eerste bestuursrapportage 2023 heeft genomen en de (wettelijke) autonome ontwikkelingen uit de perspectiefnota die als onontkoombaar moeten worden beschouwd. Aanvullend hierop zijn de volgende, meer algemene, uitgangspunten van toepassing:

Loonontwikkelingen
De loonkostenbudgetten worden aangepast op basis van de reële loonkostenontwikkeling op grond van Cao-afspraken en premieontwikkelingen.

Prijsontwikkelingen
Voor het begroten van de effecten van (autonome) prijsontwikkelingen wordt de prijsindexatie voor de materiële overheidsconsumptie gehanteerd. De raming hiervan wordt gepubliceerd in de Macro Economische Verkenning (MEV) en in het Centraal Economisch Plan (CEP).

Overige (wettelijke) autonome ontwikkelingen
Gemeenten 'reserveren' middelen voor de noodzakelijke en wenselijke aanpassingen in de bedrijfsvoering naar aanleiding autonome (wettelijke) ontwikkelingen. Het aandeel in de activiteiten en kosten die door De Connectie als uitvoeringsorganisatie moeten worden gemaakt, worden met de eerstvolgende begrotingswijziging in de primitieve begroting van De Connectie verwerkt.

Omslagrente
De omslagrente wordt berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting gecalculeerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. In de MJPB 2024-2027 is de omslagrente afgerond naar 0,5%. Dit percentage is gelijk aan waarmee is gerekend in de MJPB 2023-2026.

Verrekensystematiek
De bijdrage van de deelnemers voor de basisdienstverlening is gebaseerd op de verdeelsleutel zoals deze in de financiële onderbouwing van het bedrijfsplan is opgenomen. Grondslag voor de verdeling is de inbreng van de gemeenten in De Connectie. Omdat de bijdragen per jaarschijf (pro-rata) enigszins verschillen komt de verdeelsleutel voor 2024 uit op:
Arnhem:71,73%
Renkum: 10,77%
Rheden: 17,50%
In de context van het toewerken naar outputsturing- en verrekening, zullen in de toekomst zoveel mogelijk producten en diensten worden afgerekend op basis van werkelijk verbruik. In gevallen waar dit niet mogelijk is, zal worden teruggegrepen op bovenstaande verdeelsleutel.

Maat- en meerwerk
De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerk overeenkomst tot stand is gekomen.

5.2 Grondslagen voor de ramingen

De begroting is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het BBV en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Op de materiële activa wordt lineair afgeschreven. Over investeringen gedurende het lopende boekjaar wordt een half jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de verordening ex artikel 212 Gemeentewet. Samengestelde activa met een verkrijgingsprijs < € 10.000 worden niet geactiveerd. In 2017 vormden de overgenomen activa van de gemeenten hier een uitzondering op.

Voorzieningen worden gevormd ingeval er sprake is van verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten óf voor op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Dotaties aan een voorziening worden als last in het betreffende jaar verantwoord. Onttrekkingen aan een voorziening vinden rechtstreeks ten laste van de voorziening plaats, zonder de exploitatie hiervoor te belasten. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van De Connectie.

5. 3 Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarig

		Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
MJPB 2023-2026	**I/S**					
Totaal lasten		49.649	48.712	48.366	48.209	48.209
Totaal baten		-49.670	-48.733	-48.387	-48.230	-48.230
Primitieve begroting na interne kaderwijzigingen		**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**
Totaal lasten na kadercorrecties		51.774	47.525	47.179	47.018	47.018
Totaal baten na kadercorrecties		-51.795	-47.547	-47.200	-47.039	-47.039
Primitieve begroting na kadercorrecties		**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**
Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarenraming						
Loon- en prijsontwikkelingen						
CAO stijging	S	1.284	1.276	1.266	1.266	1.266
Onderhoudsronde HR21	S	36	36	36	36	36
Autonome prijsontwikkelingen 2022	S	1.263	1.220	1.204	1.196	1.196
Autonome prijsontwikkelingen 2023	S	977	943	929	924	924
Bovengemiddelde prijsontwikkeling ICT	S	-574	-557	-551	-551	-551
Prijsontwikkeling Microsoft licenties	S	-472	-472	-472	-472	-472
-/- Vrijval bestemmingsreserves Prijsontwikkelingen	I	-769	-	-	-	-
Veranderopgave						
Personele frictiekosten	I	205	-	-	-	-
-/- Vrijval bestemmingsreserves Veranderopgave	I	-205	-	-	-	-
Veranderopgave ICT	I	60	-	-	-	-
-/- Vrijval bestemmingsreserves Veranderopgave	I	-60	-	-	-	-
Plan van aanpak Basisregistraties	I	15	-	-	-	-
-/- Vrijval bestemmingsreserves Basisregistraties	I	-15	-	-	-	-
Informatieveiligheid						
Audits informatieveiligheid	I	40	-	-	-	-
Awarenessprogramma informatieveiligheid	I	35	-	-	-	-
Project basis op orde informatieveiligheid	I	50	-	-	-	-
-/- Vrijval bestemmingsreserves informatieveiligheid	I	-75	-	-	-	-
-/- Vrijval jaarrekeningresultaat	I	-50	-	-	-	-
Totaal ontwikkeling begroting 2024 en meerjarenraming		**1.747**	**2.445**	**2.412**	**2.399**	**2.399**
Totaal lasten		53.925	49.971	49.592	49.417	49.417
Totaal baten		-53.946	-49.992	-49.612	-49.438	-49.438
Saldo baten en lasten		**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**

Loonontwikkelingen als gevolg van Cao-akkoord (€ 1.276.000)
Op 5 april 2023 is de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) voor Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties definitief goedgekeurd. Deze nieuwe CAO gaat met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023 in. De brutosalarissen stijgen met € 240 op basis van een 36-urige werkweek en vervolgens met 2% over het nieuwe totaal. De gemeentelijke bijdragen worden op deze ontwikkeling aangepast.

Onderhoudsronde HR21 (€ 36.000)
Binnen De Connectie vindt jaarlijks een onderhoudsronde HR21 plaats, waarin getoetst wordt of de organisatiefunctiematrix en de gekozen normfuncties voldoende aansluiten bij de werkzaamheden van de medewerkers en de (verandering in de) doelstelling. De resultaten van deze onderhoudsronde worden op basis van de richtlijnen (procedureregeling) voorgelegd aan een gecertificeerd HR21-specialist van Bureau Leeuwendaal. De onderhoudsronde heeft zodoende geen gevolgen voor de totale formatie, maar wel voor de totale loonsom. De ingeschatte kosten van de laatste onderhoudsronde bedragen structureel € 36.000.

Autonome prijsontwikkelingen 2022 (€ 1.220.000)
In de MJPB 2023-2026 zijn de materiële budgetten geïndexeerd op basis van de raming uit het Sociaal Econonomisch plan (CEP) van het CPB van maart 2022. Op basis van deze raming bedroeg de indexatie 4,1%. Deze indexatie is in 2022 via de exploitatie met de gemeenten verrekend. De structurele doorwerking is verwerking in de MJPB 2023-2026. De raming van het CPB van augustus 2022 kwam uit op 7,8%. Ook deze indexatie is in 2022 via de exploitatie met de gemeenten verrekend. Het verschil van 3,7%-punt wordt met deze aanvullende begrotingsaanpassing gecorrigeerd.

Autonome prijsontwikkelingen 2023 (€ 943.000)
De meest recente raming van de prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie komt uit CEP van maart 2023. Op basis hiervan zijn de materiële budgetten vanaf 2023 met 5,9% geïndexeerd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Bovengemiddelde prijsontwikkeling ICT (- € 557.000)
In de MJPB 2023-2026 is De Connectie gecompenseerd voor bovengemiddelde kostenontwikkelingen bij ICT. Er is een wereldwijde bovengemiddelde stijging in ICT-kosten waarneembaar die structureel van aard lijkt te zijn. Leveranciers verhogen -veelal vanuit een monopolypositie hun licentiekosten en ook hosting wordt duurder onder druk van gestegen energieprijzen. In de begroting is uitgegaan van een stijging van kosten van 3% ten opzichte van de prijsindexatie voor de materiële overheidsconsumptie. Nadere analyse heeft uitgewezen dat de meerkosten bij ICT, als gevolg van autonome prijsontwikkelingen, kunnen worden gedekt uit de bijgestelde ramingen van het CPB.

Prijsontwikkeling Microsoft licenties (- € 472.000)
In de MJPB 2023-2026 is De Connectie gecompenseerd voor de structurele meerkosten bij ICT voor het gebruik van het E5 licentieprogramma van Microsoft Office. Uitbreiding naar deze functionaliteit is noodzakelijk om de informatie van de gemeentelijke organisaties en haar bewoners veilig te kunnen houden. Nadere analyse heeft uitgewezen de structurele meerkosten bij ICT voor het gebruik van het E5 licentieprogramma van Microsoft Office eveneens kunnen worden gedekt uit de bijgestelde ramingen van het CPB. Het ligt derhalve in de rede om de begroting hiervoor te corrigeren.

5.4 Baten en lasten per programma

	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN						
Lasten	44.619	42.662	40.508	40.037	40.035	40.035
Baten	-6.740	-98	-52	-52	-52	-52
Saldo baten en lasten	**37.878**	**42.565**	**40.456**	**39.985**	**39.983**	**39.983**
Toevoeging aan reserves	75	193	329	342	342	342
Onttrekkingen aan reserves	-	-75	-	-	-	-
Saldo na reserves	**37.954**	**42.683**	**40.785**	**40.327**	**40.325**	**40.325**
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN						
Lasten	4.141	6.072	3.947	3.946	3.945	3.945
Baten	-603	-2.313	-308	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	**3.538**	**3.760**	**3.640**	**3.638**	**3.638**	**3.638**
Toevoeging aan reserves	-	12	12	12	12	12
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	**3.538**	**3.772**	**3.652**	**3.650**	**3.650**	**3.650**
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD						
Lasten	3.812	4.836	5.026	5.231	5.082	5.082
Baten	-47.054	-50.362	-49.633	-49.253	-49.078	-49.078
Saldo baten en lasten	**-43.242**	**-45.526**	**-44.607**	**-44.023**	**-43.997**	**-43.997**
Toevoeging aan reserves	1.580	149	149	25	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-251	-1.099	-	-	-	-
Saldo na reserves	**-41.913**	**-46.476**	**-44.458**	**-43.998**	**-43.997**	**-43.997**
Totaal saldo baten en lasten	**-1.825**	**798**	**-511**	**-400**	**-376**	**-376**
Totaal saldo na reserves	**-421**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**

De ontwikkeling van de begroting 2024 en de meerjarenraming zoals geschetst in de vorige paragraaf leiden tot het bovenstaande overzicht op programmaniveau. Samengevat zijn dit de belangrijkste financiële ontwikkelingen per programma:

Programma Bedrijfsvoering gemeenten
Ten opzichte van voorgaand jaar neemt de begroting van dit programma af met € 1,9 mln. Belangrijke ontwikkelingen die hieraan bijdragen zijn de incidenteel beschikbaar gestelde budgetten in 2023 voor E-HRM, het Project digitale werkplek en de implementatie van het project informatieveiligheid monitoring en detectie. Deze middelen zijn niet meer beschikbaar voor 2024. Daarnaast is er sprake van administratieve wijziging tussen het programma Bedrijfsvoering gemeenten en het programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead. Zo staat het opleidingsbudget voor 2024 nog centraal begroot. Deze zal, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijzing op een later moment worden verdeeld.

De hogere toevoeging aan de reserves is het gevolg van de vorming van een Egalisatiereserve voor SAAS-oplossingen. De kosten voor SAAS-oplossingen dienen anders te worden verwerkt op basis van de BBV. Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling. Een deel van de vrijgevallen kapitaalslasten wordt gebruikt om een egalisatiereserve SAAS te vormen voor o.a. implementatiekosten die bij een SAAS-oplossing niet meer geactiveerd kunnen worden. De onttrekking aan de egalisatiereserve is nog niet opgenomen in de begroting. Deze zullen met een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd wanneer SAAS-oplossingen worden vervangen en budget voor implementatie beschikbaar moet komen.

Programma Belastingen gemeenten
Ten opzichte van voorgaand jaar neemt de begroting van dit programma af met € 0,1 mln. Deze afname wordt veroorzaakt door een administratieve wijziging tussen het programma Belastingen gemeenten en het programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead. Zo staat het opleidingsbudget voor 2024 nog centraal begroot. Deze zal, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijzing op een later moment worden verdeeld.

De afname van zowel de lasten als de baten ten opzichte van 2023 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de incidentele middelen die in 2023 beschikbaar zijn gesteld voor hogere uitgaven die moeten worden gemaakt door de exponentiële toename van het aantal WOZ-bezwaren. Voor De Connectie betekent de stijging van het aantal bezwaren vooral een toename van de werklast en de te vergoeden proceskosten. Het Opdrachtgeversoverleg (OGO) heeft besloten hier voor 2023 incidenteel middelen voor beschikbaar te stellen, te weten € 795.000 voor additionele personele inzet en € 1.249.000 voor uit te keren proceskostenvergoedingen. Dit in afwachting van een eventuele wijziging in wet- en regelgeving waarmee deze landelijke ontwikkeling kan worden gekeerd.

Algemene dekkingsmiddelen en overhead
Naast de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, worden ook opbrengsten van derden onder de algemene dekkingsmiddelen verantwoord. Het karakter van deze opbrengsten is niet anders dan de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, namelijk als dekkingsmiddel voor onze reguliere dienstverlening. Ten opzichte van voorgaand jaar nemen de begrote baten van dit programma af met € 0,7 mln. De oorzaak hiervan ligt hoofdzakelijk in het feit dat in 2023 nog incidentele opbrengsten waren begroot, welke in 2024 wegvallen. Daarnaast is er een afname van opbrengsten waarneembaar als gevolg van het afschalen of stopzetten van dienstverlening aan derden.

De kosten van de overhead bestaan onder andere uit kosten die samenhangen met de huisvesting van De Connectie, HR en arbozorg, accountants- en adviesdiensten en uit de kosten van de formatie voor het Bedrijfsbureau. Als gevolg van het terugbrengen van een groot deel van de dienstverlening aan de gemeente West Maas en Waal, is ook de formatie en bezetting bij HR hierop aangepast. Dit heeft geleid tot een lager kostenniveau.

Het opleidingsbudget voor 2024 staat nog centraal begroot. Deze zal, op basis van het opleidingsplan, met een begrotingswijzing op een later moment worden verdeeld. Dit verklaart in belangrijke mate de hogere lasten ten opzichte van voorgaand jaar, waarbij deze budgetten al wel functioneel zijn begroot.

5.5 Bijdragen gemeenten

De bijdrage van de deelnemers voor de basisdienstverlening is gebaseerd op de verdeelsleutel zoals deze in de financiële onderbouwing van het bedrijfsplan is opgenomen. Omdat de bijdragen per jaarschijf (pro-rata) enigszins verschillen wordt de verdeelsleutel jaarlijks aangepast. De bijdragen van de gemeenten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Gemeente Arnhem

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem	**I/S**				
Primitieve begroting		32.963	32.720	32.712	32.712
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
E-HRM licentiekosten	S	105	105	105	105
E-HRM toekomstige vervangingen	S	40	40	40	40
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking levering devices	S	123	123	123	123
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	232	232	232	232
Formatie Inkoop & Aanbesteding	S	107	107	107	107
Dienstverlening Middelgraaflaan	S	12	12	12	12
Functioneel beheer Netive	S	-7	-7	-7	-7
Overige kaderwijzigingen					
Structurele doorwerking levering devices De Connectie	S	53	53	53	53
Totaal Kadercorrecties		665	665	665	665
Totaal		**33.628**	**33.385**	**33.377**	**33.377**

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem	**I/S**				
Bijdrage MJPB 2021-2024		32.963	32.720	32.712	32.712
Primitieve begroting		32.963	32.720	32.712	32.712
Kadercorrecties B-rap 1		665	665	665	665
Primitieve begroting na kadercorrecties		33.628	33.385	33.377	33.377
Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarenraming					
Loon- en prijsontwikkelingen					
CAO stijging	S	917	910	910	910
Onderhoudsronde HR21	S	26	26	26	26
Autonome prijsontwikkelingen 2022	S	876	865	860	860
Autonome prijsontwikkelingen 2023	S	677	668	664	664
Bovengemiddelde prijsontwikkeling ICT	S	-400	-396	-396	-396
Prijsontwikkeling Microsoft licenties	S	-339	-339	-339	-339
Totaal Ontwikkelingen begroting 2024-2027		1.757	1.734	1.724	1.724
Totaal		**35.386**	**35.119**	**35.101**	**35.101**

Gemeente Renkum

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Renkum	**I/S**				
Primitieve begroting		4.747	4.710	4.709	4.709
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
E-HRM licentiekosten	S	16	16	16	16
E-HRM toekomstige vervangingen	S	6	6	6	6
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking levering devices	S	40	40	40	40
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	-27	-27	-27	-27
Formatie Management Support	S	112	112	112	112
Overige kaderwijzigingen					
Structurele doorwerking levering devices De Connectie	S	8	8	8	8
Totaal Kadercorrecties		154	154	154	154
Totaal		**4.902**	**4.864**	**4.863**	**4.863**

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Renkum	**I/S**				
Bijdrage MJPB 2021-2024		4.747	4.710	4.709	4.709
Primitieve begroting		4.747	4.710	4.709	4.709
Kadercorrecties B-rap 1		154	154	154	154
Primitieve begroting na kadercorrecties		4.902	4.864	4.863	4.863
Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarenraming					
Loon- en prijsontwikkelingen					
CAO stijging	S	136	135	135	135
Onderhoudsronde HR21	S	4	4	4	4
Autonome prijsontwikkelingen 2022	S	130	129	128	128
Autonome prijsontwikkelingen 2023	S	101	99	99	99
Bovengemiddelde prijsontwikkeling ICT	S	-59	-59	-59	-59
Prijsontwikkeling Microsoft licenties	S	-50	-50	-50	-50
Totaal Ontwikkelingen begroting 2024-2027		261	258	256	256
Totaal		**5.163**	**5.122**	**5.119**	**5.119**

Gemeente Rheden

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden	**I/S**				
Primitieve begroting		7.766	7.706	7.704	7.704
Kadercorrecties agv (bestuurlijke) besluitvorming					
E-HRM licentiekosten	S	26	26	26	26
E-HRM toekomstige vervangingen	S	10	10	10	10
Kadercorrecties agv maat- en meerwerk					
Structurele doorwerking levering devices	S	24	24	24	24
Structurele doorwerking maat- en meerwerk ICT	S	14	14	14	14
Formatie Inkoop & Aanbesteding	S	107	107	107	107
Overige kaderwijzigingen					
Structurele doorwerking levering devices De Connectie	S	13	13	13	13
Totaal Kadercorrecties		193	193	193	193
Totaal		**7.958**	**7.899**	**7.897**	**7.897**

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden	**I/S**				
Bijdrage MJPB 2021-2024		7.766	7.706	7.704	7.704
Primitieve begroting		7.766	7.706	7.704	7.704
Kadercorrecties B-rap 1		193	193	193	193
Primitieve begroting na kadercorrecties		7.958	7.899	7.897	7.897
Ontwikkeling begroting 2024 en meerjarenraming					
Loon- en prijsontwikkelingen					
CAO stijging	S	223	221	221	221
Onderhoudsronde HR21	S	6	6	6	6
Autonome prijsontwikkelingen 2022	S	213	210	209	209
Autonome prijsontwikkelingen 2023	S	165	162	161	161
Bovengemiddelde prijsontwikkeling ICT	S	-97	-96	-96	-96
Prijsontwikkeling Microsoft licenties	S	-82	-82	-82	-82
Totaal Ontwikkelingen begroting 2024-2027		427	421	419	419
Totaal		**8.385**	**8.320**	**8.316**	**8.316**

Derden

		Begroting	meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro					
Bijdragen derden	**I/S**				
Sociale Wijkteams	S	862	862	862	862
Gemeente Rozendaal	S	142	142	142	142
MGR	S	112	112	112	112
DRAN	S	57	57	57	57
Sportbedrijf Arnhem	S	38	38	38	38
Gemeente West Maas en Waal	S	16	16	16	16
		1.226	**1.226**	**1.226**	**1.226**

5.6 Incidentele baten en lasten

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Totaal lasten	**52.572**	**53.570**	**49.481**	**49.213**	**49.062**	**49.062**
Totaal Baten	**-54.397**	**-52.773**	**-49.993**	**-49.613**	**-49.438**	**-49.438**
Totaal mutaties in reserves	**1.404**	**-819**	**490**	**379**	**354**	**354**
SALDO TOTALE BATEN EN LASTEN	**-421**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN						
Lasten	660	832	-	-	-	-
Baten	-127	-46	-	-	-	-
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN						
Lasten	110	2.045	-	-	-	-
Baten	-	-2.005	-	-	-	-
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD						
Lasten	-113	412	41	-	-	-
Baten	-2.200	-983	-190	-25	-	-
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	**-1.670**	**256**	**-149**	**-25**	**-**	**-**
MUTATIES IN RESERVES						
Reserves toevoeging	1.655	149	149	25	-	-
Reserves onttrekking	-251	-405	-	-	-	-
SALDO INCIDENTELE MUTATIES RESERVES	**1.405**	**-256**	**149**	**25**	**-**	**-**
Totaal incidentele lasten	**657**	**3.289**	**41**	**-**	**-**	**-**
Totaal incidentele baten	**-2.327**	**-3.034**	**-190**	**-25**	**-**	**-**
Totaal incidentele mutaties in reserves	**1.405**	**-256**	**149**	**25**	**-**	**-**
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	**-265**	**-0**	**-**	**-**	**-**	**-**
TotaaL structurele lasten	**51.915**	**50.281**	**49.440**	**49.213**	**49.062**	**49.062**
Totaal structurele baten	**-52.070**	**-49.739**	**-49.802**	**-49.588**	**-49.438**	**-49.438**
Totaal structurele mutaties in reserves	**-**	**-563**	**341**	**354**	**354**	**354**
SALDO STRUCTURELE BATEN EN LASTEN	**-156**	**-21**	**-21**	**-22**	**-22**	**-22**

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Uitgangspunt is dat structurele lasten zoveel als mogelijk gedekt worden door structurele baten.

De incidentele lasten in 2024 bestaan bij het programma Bedrijfsvoering gemeenten uit incidenteel te maken kosten voor de verbetering van de dienstverlening. Bij programma Belastingen gemeenten zijn er geen incidentele lasten of baten begroot. Bij de Algemene dekkingsmiddelen en overhead staan de baten en lasten voor de inrichting van een Privacy Management System en de dekking van de incidenteel te maken kosten voor de verbetering van de dienstverlening begroot.

Daarnaast wordt de komende jaren de negatieve Algemene reserve aangevuld uit de vrijval van kapitaalslasten. Dit is het gevolg van verschuivingen van investeringsprojecten naar exploitatieprojecten in 2020. Tegenover de overige incidentele lasten staan eveneens incidentele opbrengsten.

De Commissie BBV adviseert in haar Notitie Structurele en incidentele baten en lasten, de financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) op te nemen vanaf welke omvang incidentele baten en lasten afzonderlijk gespecificeerd worden in het overzicht incidentele lasten en baten. Hiertoe zal nog een voorstel worden gedaan aan het bestuur bij de herziening van de financiële verordening.

6. Financiële positie en toelichting

6 .1 Geprognosticeerde eindbalans

ACTIVA	Realisatie		Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro							
Vaste activa							
Materiele vaste activa (economisch nut)	14.599	14.122	13.876	15.557	18.394	21.346	24.729
Totaal vaste activa	**14.599**	**14.122**	**13.876**	**15.557**	**18.394**	**21.346**	**24.729**
Vlottende activa							
Uitzettingen met een rentetypische	17.212	22.027	15.498	15.498	15.498	15.498	15.498
looptijd < 1 jaar							
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	*13.477*	*7.386*	*9.367*	*9.367*	*9.367*	*9.367*	*9.367*
- Vorderingen op openbare lichamen	*3.669*	*14.589*	*6.025*	*6.025*	*6.025*	*6.025*	*6.025*
- Overige vorderingen	*66*	*53*	*106*	*106*	*106*	*106*	*106*
Liquide middelen	27	77	*274*	*274*	*274*	*274*	*274*
Overlopende activa	4.582	3.507	*4.516*	*4.516*	*4.516*	*4.516*	*4.516*
Totaal vlottende activa	**21.821**	**25.612**	**20.289**	**20.289**	**20.289**	**20.289**	**20.289**
TOTAAL ACTIVA	**36.420**	**39.734**	**34.165**	**35.846**	**38.683**	**41.634**	**45.017**

Volgens het BBV bevat de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde eindbalans, die tenminste de posten bevat om het EMU-saldo te berekenen (paragraaf 6.3).

Voor de prognose van de ontwikkeling van de balans, wordt doorgaans gebruik gemaakt van historische gegevens. Voor De Connectie zijn deze nog maar in beperkte mate beschikbaar. De ontwikkeling van de omvang van de materiële vaste activa (MVA) is geprognosticeerd aan de hand van het meerjareninvesteringsprogramma (MIP) en de huidige staat van activa. De ontwikkeling van de vlottende activa is gebaseerd op het gemiddelde van de gerealiseerde balanswaarde over de afgelopen jaren. Door deze systematiek aan te houden, ontstaat er een steeds nauwkeuriger beeld

PASSIVA	Realisatie		Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro							
Vaste passiva							
Eigen vermogen	58	1.884	715	1.150	1.474	1.774	2.073
- Algemene reserve	*-472*	*-323*	*-174*	*-25*	-	-	-
- Egalisatiereserve SAAS	-	-	*206*	*492*	*791*	*1.090*	*1.390*
- Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen	-	*1.431*	*662*	*662*	*662*	*662*	*662*
- Bestemmingsreserve Veranderopgave	*284*	*264*	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve Informatieveiligheid	-	*75*	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve Veranderopgave BR	*15*	*15*	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve effecten soc. plan	*155*	-	-	-	-	-	-
- Resultaat voor bestemming	*76*	*421*	*21*	*21*	*21*	*21*	*21*
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	92	827	781	781	781	781	781
Netto vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr	17.113	17.727	11.758	6.973	3.880	1.780	690
- Onderhandse leningen	*17.113*	*17.727*	*11.758*	*6.973*	*3.880*	*1.780*	*690*
Totaal vaste passiva	**17.263**	**20.438**	**13.255**	**8.905**	**6.136**	**4.335**	**3.544**
Vlottende passiva							
Netto vl. Schulden met een rentetypische looptijd < 1 jr	412	523	4.588	4.588	4.588	4.588	4.588
- Schulden aan openbare lichamen	*328*	*318*	*3.479*	*3.479*	*3.479*	*3.479*	*3.479*
- Overige schulden	*84*	*205*	*1.108*	*1.108*	*1.108*	*1.108*	*1.108*
Overlopende passiva	18.744	18.772	*12.877*	*12.877*	*12.877*	*12.877*	*12.877*
Totaal vlottende passiva	**19.157**	**19.294**	**17.464**	**17.464**	**17.464**	**17.464**	**17.464**
TOTAAL PASSIVA	**36.420**	**39.733**	**30.719**	**26.369**	**23.600**	**21.799**	**21.009**

Ook voor de prognose van de passiva-zijde van de balans ontbreken nog langjarige historische gegevens. De ontwikkeling van de reserves en voorzieningen wordt niet historisch bepaald en kunnen derhalve wel worden geprognosticeerd. De ontwikkeling van de netto vaste schulden is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille en de verwachte ontwikkelingen ten aanzien van de financieringsbehoefte voor de materiële vaste activa. De ontwikkeling van de vlottende passiva is eveneens gebaseerd op het gemiddelde van de gerealiseerde balanswaarde over de afgelopen jaren. Door deze systematiek aan te houden, ontstaat er een steeds nauwkeuriger beeld.

6.2 Investeringsprogramma

Afdeling	Activum omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
A&B	Software	-	-	-	-	2.238
BEL	Software	-	36	-	-	-
BR	Gereedschappen	-	55	-	51	18
BR	Software	-	14	-	-	-
DIV	Inrichting gebouwen en inventaris	-	53	-	-	-
DIV	Software	-	49	-	-	-
FZF	Gereedschappen	-	-	-	-	-
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris	200	570	3.455	352	284
FZF	Personenautos	45	-	261	-	28
FZF	Scooters	-	-	-	15	-
FZF	Software	-	-	-	-	-
I&A	Software	20	-	-	-	-
ICT	Glasvezelbekabeling	-	-	-	-	-
ICT	Hardware	2.421	4.408	3.019	5.542	3.040
ICT	Mob App (tablets/labtops/ smartphone)	1.979	-	29	-	-
ICT	Software	-	1.933	1.518	1.979	1.933
ICT	Telecommunicatie-voorzieningen	40	-	-	-	113
Totaal investeringen vaste activa		**4.705**	**7.117**	**8.282**	**7.939**	**7.655**

Het investeringsprogramma houdt initieel rekening met vervangingsinvesteringen wanneer bestaande activa economisch zijn afgeschreven. Voorziene afwijkingen hierop worden verwerkt bij de actualisatie van het investeringsprogramma.

Afwijkingen 2023
In de regio spelen meerdere huisvestingsontwikkelingen, die ook van invloed zijn op het investeringsniveau bij De Connectie. De gemeente Arnhem denkt op dit moment na over de toekomstige huisvestingssituatie en onderzoekt hierbij verschillende mogelijkheden. Naar verwachting laat gemeente Renkum binnen een aantal jaren renovatiewerkzaamheden uitvoeren aan het bestaande gemeentehuis. Gemeente Rheden bouwt een nieuw gemeentehuis en werkt nu vanuit verschillende tijdelijke locaties. Als gevolg hiervan schuiven de vervangingsinvesteringen voor inrichting gebouwen en inventaris voor een groot deel door naar 2024 en 2025.

Bovenstaande ontwikkeling heeft ook gevolgen voor het vervangen van poolauto's. Ook deze vervangingsinvesteringen worden doorgeschoven naar 2025. Zodra er meer duidelijkheid over de huisvesting is, zal een meerjarenplan voor de vervoermiddelen opgesteld worden. De investeringsbehoefte en -planning zal daarop worden aangepast. Tot slot schuift, als gevolg van genoemde huisvestingontwikkelingen, ook de vervangingsinvestering voor glasvezelbekabeling door naar latere jaren.

Steeds meer software wordt in gebruik genomen in de vorm een SAAS-oplossing. Dit is onderdeel van de cloudstrategie. De kosten voor SAAS-oplossingen dienen anders te worden verwerkt op basis van de BBV. Als gevolg hiervan worden de (licentie-)kosten van deze oplossingen in de exploitatiebegroting opgenomen in plaats van de aanschaf- en implementatiekosten in de investeringsbegroting. Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling.

Afwijkingen 2024
Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de initieel voor 2024 geplande investeringen daadwerkelijk in dit jaar zullen plaatsvinden.

6 .3 EMU-saldo

		2023	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Omschrijving						
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-798	511	400	376	376
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	6.171	6.763	7.370	7.611	7.611
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-46	-	-	-	-
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	4.705	7.117	8.282	7.939	7.655
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in	-	-	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:					
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie	-	-	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betrekken	-	-	-	-	-
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-	-
11	Verkoop van effecten:					
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		**623**	**157**	**-512**	**47**	**332**

In het BBV is de verplichting opgenomen dat gemeenschappelijke regelingen ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele begrotingsjaar en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. Het EMU-saldo heeft het karakter van een resultaatbepaling op kasbasis. Het begrotingstekort van de gehele overheid mag volgens Europese normen niet hoger zijn dan 3%. Dit geldt niet alleen voor het tekort van de Rijksoverheid maar voor het saldo van alle overheden bij elkaar, ook die van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Het positieve EMU-saldo bedraagt in 2024 0,3% ten opzichte van de begroting. Dit ligt lager dan de norm van 3%. De ontwikkeling van het EMU-saldo laat voor 2025 een incidenteel negatief saldo zien als gevolg van de geplande investeringen in de inrichting van gebouwen en inventaris.

6.4 Financiering

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Leningportefeuille						
Looptijd						
2 jaar	1.600	500	-	-	-	-
3 jaar	1.733	1.033	333	0	-	-
4 jaar	3.450	2.175	900	450	-	-
5 jaar	5.804	3.800	2.380	960	200	-
6 jaar	1.500	1.200	900	600	300	-
7 jaar	700	600	500	400	300	200
10 jaar	2.940	2.450	1.960	1.470	980	490
Totaal	**17.727**	**11.758**	**6.973**	**3.880**	**1.780**	**690**

Voor de financiering van de materiële vaste activa zijn leningen afgesloten. In bovenstaand overzicht is nog geen rekening gehouden met de gewijzigde boekwaarde van de activa per ultimo 2022 en de geplande investeringen voor het eerste halfjaar van 2023. Dit zal leiden tot het aantrekken van nieuwe leningen. Op de al lopende leningen is conform aflossingsschema afgelost. Het monitoren van de financieringsbehoefte ten opzichte van de looptijd van de activa en nieuwe investeringen is een continu proces.

6.5 Stand en verloop van de reserves

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 euro						
Reserves						
Algemene Reserve	-323	-174	-25	-	-	-
Egalisatiereserve SAAS	-	206	492	791	1.090	1.390
Bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen	1.431	662	662	662	662	662
Bestemmingsreserve Veranderopgave	264	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Informatieveiligheid	75	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Veranderopgave Basisregistraties	15	-	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	421	21	21	21	21	21
Totaal	**1.884**	**715**	**1.150**	**1.474**	**1.774**	**2.073**

Bij het vaststellen van de jaarstukken 2020 heeft het bestuur besloten een deel van het negatieve resultaat te onttrekken aan de Algemene reserve. Dit deel van het negatieve resultaat heeft betrekking op verschuivingen van investerings- naar exploitatieprojecten. Het negatieve saldo van de Algemene reserve wordt aangevuld vanuit de vrijgevallen kapitaalslastenbudgetten.

Steeds meer software wordt in gebruik genomen in de vorm een SAAS[8]-oplossing. Het investeringsprogramma is aangepast op deze ontwikkeling, waarbij de hierdoor vrijvallende kapitaalslasten worden gebruikt voor de dekking van de licentiekosten. Het resterende deel van vrijgevallen kapitaalslasten zal worden gebruikt om een egalisatiereserve SAAS te vormen voor o.a. implementatiekosten die bij een SAAS-oplossing niet meer geactiveerd kunnen worden. Met ingang van 2023 wordt er jaarlijks € 206.000 toegevoegd aan deze reserve, oplopend tot € 300.000 in 2027. De onttrekking aan de egalisatiereserve is nog niet opgenomen in de begroting. Deze zullen met een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd wanneer SAAS-oplossingen worden vervangen en budget voor implementatie beschikbaar moet komen.

[8] Software as a Service

De bestemmingsreserve Prijsontwikkelingen is in 2022 door bestuur ingesteld om middelen beschikbaar te houden voor toekomstige prijsindexaties, aangezien De Connectie veelal werkt met langjarige contracten. Als gevolg van de huidige prijsontwikkelingen is de verwachting dat, zodra de lopende contracten zijn uitgediend, deze een substantiële prijsverhoging zullen laten zien bij hercontractering. De onttrekking aan de deze bestemmingsreserve is nog niet opgenomen in de begroting. Deze zullen met een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd wanneer er zicht is op de meerkosten als gevolg van deze ontwikkeling.

De overige bestemmingsreserves zijn in 2023 volledig besteed.

6.6 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume

De BBV schrijft voor dat afzonderlijk aandacht moet worden besteed aan jaarlijkse terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume. Zoals uit de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling blijkt, wordt voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn in de exploitatiebegroting verwerkt.

In de nieuw afgesloten CAO is opgenomen dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren mogen sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers hun verlof afstemmen op hun loopbaanfase en privéomstandigheden. Vanuit de commissie BBV is aangegeven dat voor deze niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw een voorziening gevormd dient te worden. Mutaties op deze voorziening maken, gezien het onvoorspelbare karakter, geen deel uit van de exploitatiebegroting.

Ook opgenomen in de nieuwe CAO is dat medewerkers gebruik kunnen maken van de Regeling Vervroegd Uittreden (RVU). In kaart is gebracht welke medewerkers hiervan gebruik zouden kunnen maken de komende jaren. Als een medewerker van deze regeling gebruik maakt zijn hier kosten aan verbonden voor De Connectie. Omdat niet te voorspellen is hoeveel medewerkers daadwerkelijk van de regeling gebruik gaan maken, wordt hier geen voorziening voor getroffen maar zullen deze kosten in de realisatie van De Connectie terechtkomen.

7. Bijlagen

7.1 Bijlage 1: Taakvelden

Taakvelden	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal baten	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal Lasten	Saldo begroting 2024
Bedragen x 1.000 euro									
0. Bestuur en ondersteuning									
0.4 Overhead	-35.002	-5.344	-8.476	**-48.822**	31.062	4.742	7.522	**43.327**	**-5.496**
0.5 Treasury	-	-	-	**-**	14	2	3	**19**	**19**
0.61 OZB woningen	-	-	-	**-**	3.418	522	828	**4.768**	**4.768**
0.64 Belastingen overig	-221	-34	-53	**-308**	287	44	70	**401**	**93**
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	**-**	351	54	85	**490**	**490**
Saldo				**-49.130**				**49.005**	**-125**
1. Veiligheid									
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	-	-	**-**	74	11	18	**104**	**104**
Saldo				**-**				**104**	**104**
6. Sociaal domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-862	-	-	**-862**	862	-	-	**862**	**-**
Saldo				**-862**				**862**	**-**
Resultaat				**-49.992**				**49.971**	**-21**

7.2 Bijlage 2: Lasten per afdeling en team

